

PLAN GOSPODARENJA OTPADOM

Općine Feričanci za razdoblje 2018. – 2023.

Naziv projekta:	Izrada Plana gospodarenja otpadom Općine Feričanci za razdoblje 2018. – 2023.
Dokument:	Nacrtni Plan gospodarenja otpadom Općine Feričanci za period 2018.-2023.
Verzija dokumenta:	1
Izrada:	Veljača 2018.
Broj projekta:	18-036/18
Naručitelj:	Općina Feričanci Trg Matije Gupca 3 31 512 Feričanci
Izvršitelj:	Maxicon d.o.o. Kružna 22 10 000 Zagreb
Voditelj izrade Plana:	Tea Strmecky, mag.ing.oecoing. Željko Varga, mag.ing.prosp.arch. Margareta Šeparović, dipl.ing.biol.,prof.
Suradnici:	Valentina Habdija Žigman, mag.ing.prosp.arch. mr.sc. Ivan Barbić, dipl.ing.građ. Vedrana Lovinčić Milovanović, dipl.ing.kem.tehn
Predstavnik Naručitelja	Marko Knežević, prof., načelnik Općine Feričanci

Za Maxicon d.o.o.

mr.sc. Ivan Barbić, dipl.ing.građ.
direktor

SADRŽAJ

1. UVOD1
2. POLAZNE OSNOVE2
 - 2.1. Ciljevi Plana gospodarenja otpadom2
 - 2.2. Zakonodavni okvir2
 - 2.2.1. Zakonske obveze jedinica lokalnih samouprava3
 - 2.3. Institucionalni okvir6
3. ANALIZA , OCJENA STANJA I POTREBA U GOSPODARENJU OTPADOM9
 - 3.1. Osnovne značajke Općine Feričanci9
 - 3.1.1. Osnovna obilježja prostora9
 - 3.1.2. Stanovništvo9
 - 3.2. Podaci o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno sakupljenog otpada odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva11
 - 3.2.1. Komunalni otpad11
 - 3.2.2. Sastav miješanog komunalnog otpada12
 - 3.2.3. Biorazgradivi komunalni otpad13
 - 3.2.4. Odlaganje komunalnog otpada13
 - 3.2.5. Proizvodni otpad13
 - 3.2.6. Postojeći sustav za sakupljanje otpada15
 - 3.3. Postojeće i planirane građevine i uređaji za gospodarenje otpadom te status sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom16
 - 3.3.1. Građevine za gospodarenje otpadom određene prostorno – planskom dokumentacijom16
 - 3.3.2. Postojeće i planirane građevine za gospodarenje otpadom18
 - 3.3.3. Status sanacije neusklađenih odlagališta19
 - 3.3.4. Lokacije onečišćene otpadom i njihovo uklanjanje20
 - 3.4. Ocjena stanja22
 - 3.5. Ostvarivanje ciljeva23
 - 3.5.1. Ciljne vrijednosti gospodarenja komunalnim otpadom do 2022. godine sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom i Planom gospodarenja otpadom RH23
4. MJERE ZA OSTVARENJE CILJEVA SMANJIVANJA ILI SPRJEČAVANJA NASTANKA OTPADA, UKLJUČUJUĆI IZOBRAZNO-INFORMATIVNE AKTIVNOSTI I AKCIJE PRIKUPLJANJA OTPADA26
5. OPĆE MJERE ZA GOSPODARENJE OTPADOM, OPASNIM OTPADOM I POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA30
 - 5.1. Opće mjere gospodarenja otpadom30
 - 5.2. Gospodarenje opasnim otpadom31
 - 5.3. Mjere gospodarenja posebnim kategorijama otpada31
 - 5.3.1. Biootpad31

- 5.3.2. Ambalažni otpad³²
- 5.3.3. Građevni otpad i otpad koji sadrži azbest³²
- 5.3.4. Otpadni tekstil i obuća³⁴
- 5.3.5. Medicinski otpad³⁴
- 5.3.6. Električni i elektronički otpad³⁵
- 5.3.7. Ostale posebne vrste otpada³⁵
- 6. MJERE PRIKUPLJANJA MIJEŠANOG I BIORAZGRADIVOG KOMUNALNOG OTPADA³⁶
- 7. MJERE ODVOJENOG PRIKUPLJANJA OTPADNOG PAPIRA, METALA, STAKLA I PLASTIKE TE KRUPNOG (GLOMAZNOG) KOMUNALNOG OTPADA³⁷
- 8. POPIS PROJEKATA VAŽNIH ZA PROVEDBU ODREDBI PLANA GOSPODARENJA OTPADOM RH⁴⁰
- 9. ORGANIZACIJSKI ASPEKTI, IZVORI I VISINA FINACIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU MJERA GOSPODARENJA OTPADOM⁴⁰
 - 9.1. Organizacijski aspekti i izvori financiranja⁴⁰
 - 9.1.1. Visina financijskih sredstava⁴¹
 - 9.2. Rokovi i nositelji izvršenja plana⁴²
 - 9.2.1. Terminski plan⁴²
 - 9.2.2. Nositelji izvršenja Plana gospodarenja otpadom⁴³
- Prilog 1. Popis otpada kojeg je osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem dužna zaprimati⁴⁴**
- Prilog 2. Popis kratica⁴⁶**
- Prilog 3. Popis tablica i slika⁴⁷**

1. UVOD

Na temelju članka 21. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17) Općina Feričanci, kao jedinica lokalne samouprave, obavezna je izraditi Plan gospodarenja otpadom. Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave donosi se za razdoblje od šest godina, a njegove izmjene i dopune po potrebi.

Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave koje je dužno ishoditi prethodnu suglasnost od upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za poslove zaštite okoliša o usklađenosti prijedloga plana s odredbama Zakona, podzakonskim propisima i nacionalnim Planom gospodarenja otpadom.

Nacrt plana jedinice lokalne samouprave objavljuje se putem medija sa svrhom pribavljanja mišljenja, prijedloga i primjedbi javnosti. Posredstvom medija jedinica lokalne samouprave izvješćuje javnost o mjestu na kojem je Nacrt plana gospodarenja otpadom dostupan te načinu i vremenu iznošenja mišljenja, prijedloga i primjedbi. Rok u kojem javnost može iznositi primjedbe, prijedloge i mišljenja ne može biti kraći od 30 dana od dana objave.

Sukladno odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom Plan gospodarenja otpadom Općine Feričanci usklađen je s nacionalnim Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i sadrži sve zakonski propisane elemente:

- analizu, te ocjenu stanja i potreba u gospodarenju otpadom na području jedinice lokalne samouprave, uključujući ostvarivanje ciljeva,
- podatke o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno sakupljenog otpada, odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva,
- podatke o postojećim i planiranim građevinama i uređajima za gospodarenje otpadom te statusu sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom,
- podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju,
- mjere potrebne za ostvarenje ciljeva smanjivanja ili sprječavanja nastanka otpada, uključujući izobrazno-informativne aktivnosti i akcije prikupljanja otpada,
- opće mjere za gospodarenje otpadom, opasnim otpadom i posebnim kategorijama otpada,
- mjere prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada,
- mjere odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla i plastike te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada,
- popis projekata važnih za provedbu odredbi Plana,
- organizacijske aspekte, izvore i visinu financijskih sredstava za provedbu mjera gospodarenja otpadom,
- rokove i nositelje izvršenja Plana.

2. POLAZNE OSNOVE

2.1. Ciljevi Plana gospodarenja otpadom

U svrhu primjene politike gospodarenja otpadom koja podržava smanjenje nastanka otpada kroz razvoj funkcionalnog sustava gospodarenja otpadom, a koji ima za cilj otpad koristiti kao vrijedan resurs, **Okvirna direktiva o otpadu**¹ sukladno okolišnim koristima/troškovima jasno definira red prvenstva gospodarenja otpadom: (i) sprječavanje nastanka otpada, (ii) priprema za ponovnu uporabu, (iii) recikliranje, (iv) drugi postupci uporabe (npr. energetska uporaba) i (v) zbrinjavanje otpada. Kako je Republika Hrvatska svoje zakonodavstvo uskladila s pravnom stečevinom Europske unije, tako je i prihvatila navedeni red prvenstva gospodarenja otpadom kroz odredbe Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Osnovna svrha i cilj ovog Plana gospodarenja otpadom je uspostava cjelovitog i učinkovitog sustava gospodarenja otpadom za područje Općine Feričanci temeljenog na ciljevima **Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. godine (NN 3/17)** i važećim zakonskim odredbama iz područja gospodarenja otpadom. Gospodarenje otpadom mora se provoditi na način da se ne dovede u opasnost ljudsko zdravlje i okoliš, a načela održivosti osobito moraju biti usmjerena na očuvanje prirodnih resursa i sprječavanje od onečišćenja svih sastavnica okoliša.

U svrhu ispunjenja zakonskih odredbi i ciljeva Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022. osnovni ciljevi ovog Plana gospodarenja otpadom su sljedeći:

- usmjeravanje i osiguranje gospodarenja otpadom na području Općine Feričanci sukladno Zakonom definiranom redu prvenstva u gospodarenju otpadom,
- provođenje mjera i aktivnosti sprječavanja nastanka otpada – ponovna uporaba proizvoda
- provođenje izobrazno-informativnih aktivnosti,
- unaprjeđenje sustava odvojenog skupljanja otpada, naročito odvojenog sakupljanja pojedinih vrsta otpada iz komunalnog otpada,
- smanjivanje količina biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagalište otpada,
- smanjenje ukupnih količina otpada koje se zbrinjavaju postupkom odlaganja,
- unaprjeđenje sustava recikliranja i ponovne uporabe otpada,
- unaprjeđenje sustava odvojenog sakupljanja biootpada,
- provođenja mjera i aktivnosti sanacije lokacija onečišćenih odbačenim otpadom,
- unaprjeđenje praćenja i kontrole tokova otpada.

2.2. Zakonodavni okvir

Donošenjem **Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17)** pravni dio hrvatskog sustava gospodarenja otpadom je dovršen i usklađen s EU propisima. Odredbe Zakona određuju sustav gospodarenja otpadom uključujući prioritete u gospodarenju otpadom; principe, ciljeve i metode gospodarenja otpadom; strateške i programske dokumente u gospodarenju otpadom; nadležne i njihove odgovornosti u gospodarenju otpadom; lokacije i građevine za gospodarenje otpadom; aktivnosti gospodarenja otpadom; prekogranični promet/kretanje otpada; informacijski sustav gospodarenja otpadom; te upravljanje i inspekcijski nadzor gospodarenja otpadom.

Tablica 1. Zakoni i provedbeni propisi u području gospodarenja otpadom

- Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17)
- Pravilnik o gospodarenju otpadom (NN 117/17)

¹ Direktiva 2008/98/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenog 2008. o otpadu i stavljanju izvan snage određenih direktiva i Direktiva Komisije (EU) 2015/1127 od 10. srpnja 2015. o izmjeni Priloga II. Direktivi 2008/98/EZ

- Uredba o gospodarenju komunalnim otpadom (NN 50/17)
- Pravilnik o katalogu otpada (NN 90/15)
- Pravilnik o termičkoj obradi otpada (NN 75/16)
- Pravilnik o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada (NN 114/15)
- Uredba o okolišnoj dozvoli (NN 8/14)
- Pravilnik o ambalaži i otpadnoj ambalaži (NN 88/15, 78/16, 166/17)
- Uredba o gospodarenju otpadnom ambalažom (NN 97/15)
- Odluka o područjima sakupljanja neopasne otpadne ambalaže (NN 88/15)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim gumama (NN 113/16)
- Odluka o izmjenama naknada u sustavima gospodarenja otpadnim vozilima i otpadnim gumama (NN 40/15)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim vozilima (NN 125/15, 90/16)
- Uredba o gospodarenju otpadnim vozilima (NN 112/15)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim uljima (NN 124/06, 121/08, 31/09, 156/09, 91/11 , 45/12, 86/13)
- Odluka o izmjeni naknade u sustavu gospodarenja otpadnim uljima (NN 95/15)
- Odluka o izmjenama naknada u sustavima gospodarenja otpadnim vozilima i otpadnim gumama (NN 40/15)
- Pravilnik o baterijama i akumulatorima i otpadnim baterijama i akumulatorima (NN 111/15)
- Uredba o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima (NN 105/15)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim tekstilom i otpadnom obućom (NN 99/15)
- Naputak o postupanju s otpadom koji sadrži azbest (NN 89/08)
- Pravilnik o gospodarenju otpadnim električnim i elektroničkim uređajima i opremom (NN 42/14, 48/14, 107/14, 139/14)
- Naputak o glomaznom otpadu (NN 79/15)
- Pravilnik o gospodarenju otpadom od istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina (NN 128/08)
- Odluka o postupanju Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost za provedbu mjera radi unapređenja sustava gospodarenja otpadom koji sadrži azbest (NN 58/11)
- Uredba o graničnim prijelazima na području Republike Hrvatske preko kojih je dopušten uvoz otpada u Europsku uniju i izvoz otpada iz Europske unije (NN 6/14)
- Pravilnik o gospodarenju medicinskim otpadom (NN 50/15)
- Pravilnik o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest (NN 69/16)
- Pravilnik o gospodarenju muljem iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kada se mulj koristi u poljoprivredi (NN 38/08)
- Pravilnik o gospodarenju otpadom iz proizvodnje titan-dioksida (NN 117/14)
- Pravilnik o nusproizvodima i ukidanju statusa otpada (NN 117/14)
- Pravilnik o gospodarenju polikloriranim bifenilima i polikloriranim terfenilima (NN 103/14)
- Odluka o stavljanju izvan snage Programa izobrazbe o gospodarenju otpadom (NN 20/16)

2.2.1. Zakonske obveze jedinica lokalnih samouprava

Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17) definira obaveze i odgovornosti jedinica lokalne samouprave u pitanjima gospodarenja otpadom prema kojem su JLS dužne:

- osigurati javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada,
- osigurati odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada,
- osigurati sprječavanje odbacivanja otpada te uklanjanje tako odbačenog otpada,
- osigurati provedbu Plana gospodarenja otpadom RH,
- osigurati donošenje i provedbu plana gospodarenja otpadom JLS, odnosno Grada Zagreba,
- osigurati provođenje izobrazno-informativne aktivnosti na svom području,
- osigurati mogućnost provedbe akcija prikupljanja otpada,
- osigurati provedbu navedenih obveza na kvalitetan, postojan i ekonomski učinkovit način u skladu s načelima održivog razvoja, zaštite okoliša i gospodarenja otpadom osiguravajući pri tom javnost rada,
- sudjelovati u sustavima sakupljanja posebnih kategorija otpada sukladno propisu kojim se uređuje gospodarenje posebnom kategorijom otpada,
- JLS je obveznik plaćanja poticajne naknade za smanjenje količine miješanog komunalnog otpada koji nastaje na području te JLS,
- JLS dužna je o svom trošku, na odgovarajući način osigurati godišnje provedbu izobrazno – informativnih aktivnosti u vezi gospodarenja otpadom na svojem području, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio,
- JLS dužna je u sklopu mrežne stranice uspostaviti i ažurno održavati mrežne stranice s informacijama o gospodarenju otpadom na svojem području,
- dostavljati godišnje izvješće o provedbi Plana jedinici područne (regionalne) samouprave do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu i objaviti ga u svom službenom glasilu.

JLS dužna je osigurati javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada na kvalitetan, postojan i ekonomski učinkovit način u skladu s načelima održivog razvoja, zaštite okoliša i gospodarenja otpadom osiguravajući pri tom transparentnost rada.

Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave donosi odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada koja sadrži:

- kriterij obračuna količine otpada,
- standardne veličine i druga bitna svojstva spremnika za sakupljanje otpada,
- najmanju učestalost odvoza otpada prema područjima,
- obračunska razdoblja kroz kalendarsku godinu,
- područje pružanja javne usluge,
- odredbe propisane uredbom o načinu gospodarenja komunalnim otpadom,
- opće uvjete ugovora s korisnicima.

Također, Zakonom o održivom gospodarenju otpadom utvrđene su obveze JLS glede odvojenog sakupljanja otpada prema kojima JLS izvršava obvezu odvojenog prikupljanja problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na način da osigura:

- funkcioniranje jednog ili više reciklažnih dvorišta, odnosno mobilne jedinice na svom području;
- postavljanje odgovarajućeg broja i vrsta spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila, koji nisu obuhvaćeni sustavom gospodarenja posebnom kategorijom otpada, na javnoj površini;
- obavještanje kućanstava o lokaciji i izmjeni lokacije reciklažnog dvorišta, mobilne jedinice i spremnika za odvojeno sakupljanje problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila;
- uslugu prijevoza krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na zahtjev korisnika usluge.

Osiguravanje odgovarajućeg broja reciklažnih dvorišta:

- JLS koja ima 1.500 stanovnika ili manje, a nije osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna je osigurati funkcioniranje istog na svojem području posredstvom mobilne jedinice koja se u smislu Zakona smatra reciklažnim dvorištem;
- JLS koja ima više od 1.500 stanovnika dužna je osigurati funkcioniranje najmanje jednog reciklažnog dvorišta i još po jedno na svakih idućih 25.000 stanovnika na svojem području;
- JLS koja ima više od 100.000 stanovnika dužna je osigurati funkcioniranje najmanje četiri reciklažna dvorišta i još po jedno na svakih idućih 30.000 stanovnika na svojem području;
- JLS dužna je u naseljima u kojima se ne nalazi reciklažno dvorište osigurati funkcioniranje istog posredstvom mobilne jedinice koja se u smislu ovoga Zakona smatra reciklažnim dvorištem.

Jedinica lokalne samouprave dužna je osigurati da prostorni razmještaj reciklažnih dvorišta, odnosno način rada mobilne jedinice omogućava pristupačno korištenje istih svim stanovnicima područja za koje su uspostavljena reciklažna dvorišta, odnosno mobilne jedinice.

Reciklažno dvorište

Osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem otpada dužna je:

- zaprimati bez naknade i voditi evidenciju o zaprimljenom sljedećem komunalnom otpadu nastalom u kućanstvu na odgovarajućem području jedinice lokalne samouprave za koje je uspostavljeno to reciklažno dvorište: problematični otpad, otpadni papir, drvo, metal, staklo, plastiku, tekstil i krupni (glomazni) otpad,
- odvojeno skladištiti otpad u odgovarajućim spremnicima,
- predati otpad osobi ovlaštenoj za gospodarenje tom vrstom otpada,
- sudjelovati u sustavima gospodarenja posebnom kategorijom otpada na način propisan propisom kojim se uređuje gospodarenje posebnom kategorijom otpada.

Osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem utvrđuje, u suradnji s tijelima jedinice lokalne samouprave, pravo korištenja usluga reciklažnog dvorišta bez naknade.

Osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem dužna je zatražiti na uvid osobni identifikacijski dokument od osobe koja predaje otpad.

Osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem može zaprimati i otpad koji nije nastao na odgovarajućem području jedinice lokalne samouprave za koje je uspostavljeno to reciklažno dvorište kao i otpad koji nije nastao u kućanstvu.

Osoba koja predaje otpad snosi sve troškove gospodarenja tim otpadom.

Zabranjeno je krupni (glomazni) otpad odbacivati i sakupljati na javnoj površini, osim putem spremnika.

Pravilnikom o gospodarenju otpadom (NN 117/17) definiran je popis otpada, između ostalog i problematičnog otpada, kojeg je osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem dužna zaprimati (Prilog 1).

Sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom JLS mora osigurati i **sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada** te uklanjanje tako odbačenog otpada osiguranjem i provođenjem sljedećih mjera:

- uspostavljanje sustava za zaprimanje obavijesti o nepropisno odbačenom otpadu,
- uspostavljanje sustava evidentiranja lokacija odbačenog otpada,
- provođenje redovnog godišnjeg nadzora područja JLS radi utvrđivanja postojanja odbačenog otpada, a posebno lokacija na kojima je u prethodne dvije godine evidentirano postojanje odbačenog otpada.

Uredba o gospodarenju komunalnim otpadom (NN 50/17) definira sustav sakupljanja komunalnog otpada prema kojem se javna usluga pruža i koristi u okviru sustava sakupljanja komunalnog otpada u skladu sa sljedećim standardima:

- korisniku usluge mora biti osigurana mogućnost odvojene predaje otpada na njegovom obračunskom mjestu i korištenjem reciklažnog dvorišta, mobilnog reciklažnog dvorišta te spremnika postavljenog na javnoj površini i odvoz glomaznog otpada,

- odvojena primopredaja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada obavlja se putem spremnika kod korisnika usluge, na način da se otpadni papir i karton prikuplja odvojeno od biootpada.

U okviru sustava sakupljanja komunalnog otpada pruža se javna usluga:

- prikupljanja miješanog komunalnog otpada na lokaciji obračunskog mjesta korisnika usluge,
- prikupljanja biorazgradivog komunalnog otpada na lokaciji obračunskog mjesta korisnika usluge.

U okviru sustava sakupljanja komunalnog otpada pružaju se bez naknade za korisnika usluge sljedeće usluge povezane s javnom uslugom:

- sakupljanje reciklabilnog komunalnog otpada na lokaciji obračunskog mjesta korisnika usluge,
- sakupljanje otpadnog papira, metala, plastike, stakla i tekstila putem spremnika postavljenih na javnoj površini,
- sakupljanje glomaznog otpada u reciklažnom dvorištu, mobilnom reciklažnom dvorištu i jednom godišnje na lokaciji obračunskog mjesta korisnika usluge,
- sakupljanje otpada određenog posebnim propisom koji uređuje gospodarenje otpadom u reciklažnom dvorištu odnosno mobilnom reciklažnom dvorištu.

Na zahtjev korisnika usluge pružaju se sljedeće usluge:

- preuzimanje otpada u slučaju iznimnog preuzimanja veće količine miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada,
- preuzimanje glomaznog otpada, osim preuzimanja glomaznog otpada u reciklažnom dvorištu, mobilnom reciklažnom dvorištu i jednom godišnje na lokaciji obračunskog mjesta kod korisnika usluge.

Spremnik kod korisnika usluge i spremnik postavljen na javnoj površini, smatraju se primarnim spremnikom propisanim posebnim propisom kojim se uređuje gospodarenje otpadom.

2.3. Institucionalni okvir

Nadležnosti u gospodarenju otpadom u RH propisane su Zakonom o održivom gospodarenju otpadom.

Hrvatski sabor predstavničko je tijelo građana i nositelj zakonodavne vlasti u RH. Uloga Sabora je donošenje odgovarajućeg zakonodavstva i nacionalnih strategija, jedna od kojih je i Strategija gospodarenja otpadom. Radna tijela Hrvatskoga sabora su odbori i povjerenstva koja raspravljaju o prijedlozima i poticajima za donošenje zakona i drugih akata, te o drugim pitanjima iz djelokruga Sabora, prate rad Vlade i drugih tijela i ustanova čiji rad nadzire Sabor sukladno Ustavu i zakonu, raspravlja o izvješćima tijela i ustanova koja ona temeljem zakona podnose Saboru, te nakon rasprave utvrđuju prijedloge akata i o tome izvješćuju Sabor.

Prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom gospodarenje otpadom i učinkovitost gospodarenja otpadom osiguravaju Vlada i Ministarstvo zaštite okoliša i prirode.

Vlada Republike Hrvatske obavlja izvršnu vlast u RH u skladu s Ustavom i zakonima. Ona donosi nacionalni plan gospodarenja otpadom i provedbene propise (uredbe), usvaja Izvješće o stanju okoliša, predlaže Saboru odgovarajuće zakonodavstvo i strategije, te utvrđuje obvezujuće lokacije građevina u sustavu gospodarenja otpadom. Vlada osigurava uvjete i propisuje mjere za gospodarenje opasnim otpadom i za spaljivanje otpada.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOE) jedno je od tijela državne uprave koje je u sektoru otpada nadležno za pripremu novog zakonodavstva i standarda, pripremu strategije i plana gospodarenja otpadom RH, donošenje provedbenih propisa, predlaganje Izvješća o stanju okoliša, pripremu popratnog zakonodavstva i propisa, odobravanje zahvata koji se temelje na procjenama utjecaja na okoliš, izdavanje dozvola za gospodarenje opasnim otpadom i termičku obradu otpada, te koncesija za gospodarenje posebnim kategorijama otpada, provedbu mjera gospodarenja opasnim otpadom, te vrši inspekciju i nadzor provedbe zakona i propisa i nadzor nad radom provedbenih tijela.

Provedbena tijela na državnoj razini su Hrvatska agencija za okoliš i prirodu i Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (HAOP) je javna ustanova. Osnivač Agencije je Republika Hrvatska. Djelatnost Agencije je prikupljanje i objedinjavanje podataka i informacija o okolišu i prirodi, radi osiguravanja i praćenja provedbe politike zaštite okoliša i prirode, održivog razvitka te obavljanje stručnih poslova u vezi sa zaštitom okoliša i prirode. Agencija osigurava informacije o otpadu u skladu sa Zakonom o održivom gospodarenju otpadom i podzakonskim propisima. Ona prikuplja, objedinjava i obrađuje podatke o otpadu, osigurava i omogućuje pristup informacijama i podacima o otpadu, vodi informacijski sustav gospodarenja otpadom, razvija indikatore za praćenje stanja okoliša, priprema Izvješće o stanju okoliša i druga izvješća o stanju u sektoru otpada, sudjeluje u europskoj EIONET informacijskoj mreži, sudjeluje u pripremanju i provedbi projekata u sektoru otpada, te provodi koordinaciju izvješćivanja i izvješćivanje o provedbi Direktive 2008/98/EZ i ostalih propisa Europske unije iz područja gospodarenja otpadom.

Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (FZOEU) osnovan je u svrhu osiguranja dodatnih sredstava za financiranje projekata, programa i sličnih aktivnosti u području očuvanja, održivog korištenja, zaštite i unaprjeđenja okoliša. Naknade za gospodarenje posebnim kategorijama otpada, onečišćavanje zraka oksidima sumpora i dušika i ugljikovim dioksidom, opterećenje okoliša opasnim i neopasnim tehnološkim (industrijskim otpadom) u nadležnosti su Fonda koji je izvanproračunska ustanova u svojstvu pravne osobe i s javnim ovlastima utvrđenim Zakonom. Dodatno, Fond financira projekte i određuje uvjete za dodjelu sredstava za: sanaciju odlagališta otpada, poticanje izbjegavanja i smanjivanja nastajanja otpada, obradu otpada i iskorištavanje vrijednih svojstava otpada, poticanje čistije proizvodnje i izbjegavanje emisija u proizvodnim procesima.

Jedinice područne (regionalne) samouprave (JP(R)S) (županijske vlasti i Grad Zagreb) dostavljaju godišnje izvješće o provedbi Plana gospodarenja otpadom RH i objedinjena izvješća o provedbi lokalnih planova gospodarenja otpadom Hrvatskoj agenciji za okoliš i prirodu, određuju lokacije za građevine gospodarenja otpadom u županijskim prostornim planovima, izdaju dozvole za gospodarenje neopasnim otpadom, izuzev dozvola za postupke termičke obrade otpada, osiguravaju uvjete i provedbu mjera za gospodarenje neopasnim otpadom, prikupljanje podataka o otpadu (ROO, i sl.).

U **jedinicama lokalne samouprave (JLS)** (općine i gradovi, uključujući Grad Zagreb) poslove vezane za gospodarenje otpadom obavljaju različita upravna tijela, najčešće nadležni upravni odjeli. Oni usvajaju lokalne planove gospodarenja otpadom i određuju lokacije u prostornim planovima, provode mjere za gospodarenje komunalnim otpadom, te prikupljaju i dostavljaju podatke.

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužne su na svom području osigurati uvjete i provedbu propisanih mjera gospodarenja otpadom. Više jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave mogu sporazumno osigurati zajedničku provedbu mjera gospodarenja otpadom.

Proizvođači i uvoznici proizvoda sudjeluju u sustavu gospodarenja otpadom na državnoj razini te na razinama JP(R)S, ovisno o načinu i stupnju organizacije, znanja, savjesti i osviještenosti; usvajaju planove gospodarenja otpadom i daju podatke o otpadu nadležnim tijelima.

Stručnjaci, savjetodavne tvrtke, stručne organizacije i udruženja provode aktivnosti koje unapređuju praksu, svijest, osviještenost i potiču sudjelovanje u pitanjima zaštite okoliša, uključujući pitanja gospodarenja otpadom.

Znanstvena i sveučilišna zajednica potiče i promovira principe održivog razvoja, zadužena za jačanje svijesti o pitanjima zaštite okoliša kroz predavanja i radionice, razvoj stručnih znanja, ali i generičkih lako prenosivih vještina, važnih kako za studente, tako i za buduće stručnjake u području gospodarenja otpadom.

Mediji podižu svijest i informiraju širu javnost o pitanjima zaštite okoliša. Odgovorni za davanje odgovarajućeg medijskog prostora temama zaštite okoliša i sprječavanju nastanka otpada, te za ispravan pristup obradi tih tema.

Civilni sektor provodi neformalne obrazovne programe, pronalazi i analizira ponuđene informacije i činjenice, zastupa javne interese, zadržava nepristranost u širenju informacija široj javnosti, surađuje s javnim tijelima u poticanju sudjelovanja javnosti u pitanjima zaštite okoliša, itd.

Šira javnost (potrošači) odlučuju o tome što i kako kupuju, te time kreiraju politiku sprječavanja nastanka otpada.

3. ANALIZA , OCJENA STANJA I POTREBA U GOSPODARENJU OTPADOM

3.1. Osnovne značajke Općine Feričanci

3.1.1. Osnovna obilježja prostora

Općina Feričanci, prema podacima iz Prostornog plana uređenja ima površinu 45,9 km². Sa svojom površinom čini 1,1% površine Osječko-baranjske županije. Nalazi se na krajnjem zapadnom dijelu Osječko – baranjske županije gdje se prostiru četiri naselja: Feričanci, Gazije, Valenovac i Vučjak Feričanački. Sjedište lokalne samouprave nalazi se u naselju Feričanci.

Geoprometni položaj karakterizira važan prometni pravac (državna cesta D-2), koji od Varaždina, preko Virovitice ide prema Osijeku. Desetak kilometara prema Našicama križaju se važni prometni pravci (Donji Miholjac – Našice, Požega - Našice - Osijek, Požega – Našice – Đakovo.)

Područje Općine Feričanci dio je istočno-hrvatske makroregije, kojoj je rijeka Drava prirodna granica prema sjeveru i sjeveroistoku. Područje je dio donjodravске nizine, u kojoj se uz povišenu mlađu pleistocensku terasu rijeke Drave izdvajaju naplavne ravni, te mlađa i vlažna supsidencijska zona uz Selaški kanal.²

Slika 1. Položaj Općine Feričanci u Osječko-baranjskoj županiji

3.1.2. Stanovništvo

U četiri naselja na području Općine Feričanci je, prema popisu stanovništva 2011. godine, živjelo ukupno 2.134 stanovnika prosječne starosti 41,7 godina. Najveće naselje je bilo Feričanci s 1.626 stanovnika. Srednja gustoća naseljenosti Općine iznosi 46 stanovnika/km².

² Prostorni plan uređenja Općine Feričanci - Položaj, značaj i posebnosti područja Općine Feričanci u odnosu na prostor i sustave županije i države (Zagreb, 2004. godina)

U Općini Feričanci kontinuirano se bilježi pad stanovnika, što se karakterizira kroz usporeni demografski rast, povremena odseljavanja, sve veći udjel starih te sve rašireniji samački život.

Priradni prirast u 2012. godini bilježi izrazito negativnu vrijednost -10. Negativan trend se nastavlja i u 2013. međutim s ipak nešto manjom negativnom vrijednosti -6,. Tom smanjenju negativnog trenda pridodaje podatak kako je vitalni indeks (živorodeni na sto umrlih) u 2012. godini iznosio 68,8, dok u 2013. bilježi porast na 75.

Tablica 2. Kretanje ukupnog broja stanovnika Općine Feričanci od 1948. do 2011.godine

Godina	Broj stanovnika
1948.	3.441
1953.	3.600
1961.	3.574
1971.	3.297
1981.	2.851
1991.	2.676
2001.	2.418
2011.	2.134

Izvor: DZS

Stanovništvo Općine Feričanci je 2011. godine živjelo u 1.113 kućanstva. Njih 788 je stalno nastanjeno (Tablica 3).

Tablica 3. Broj stanova prema načinu korištenja u 2011. godini

	Ukupno	Stanovi za stalno stanovanje			
		Ukupno	Nastanjeni	Privremeno nastanjeni	Napušteni
Općina Feričanci	1.113	1.024	788	216	20

Stanovi koji se koriste povremeno		Stanovi u kojima se samo obavljala djelatnost	
Za odmor i rekreaciju	U vrijeme sezonskih radova u poljoprivredi	Iznajmljivanje turistima	Ostale djelatnosti
78	11	-	-

Izvor: DZS

3.2. Podaci o vrstama i količinama proizvedenog otpada, odvojeno sakupljenog otpada odlaganju komunalnog i biorazgradivog otpada te ostvarivanju ciljeva

3.2.1. Komunalni otpad

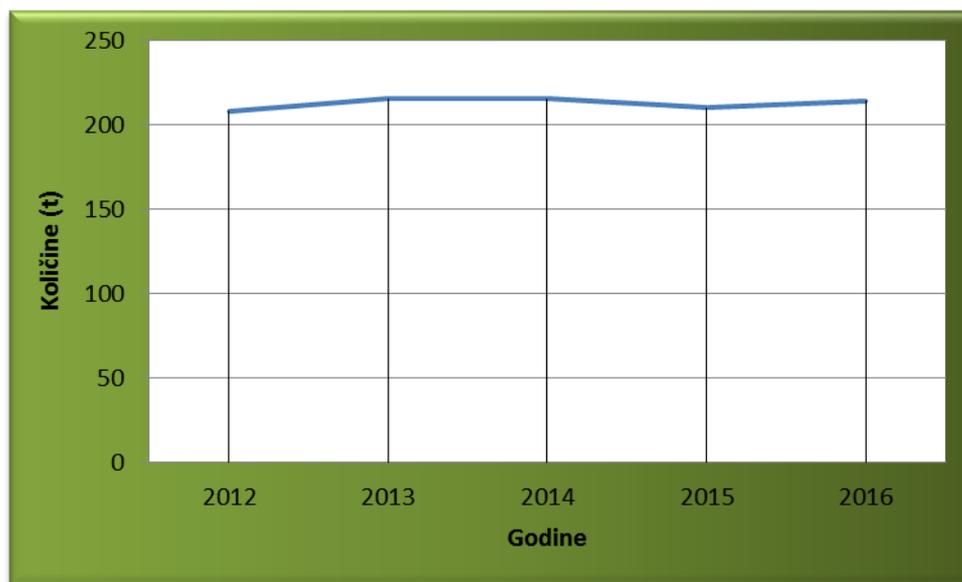
Zakon o održivom gospodarenju otpadom komunalni otpad definira kao otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstava, a ne uključuje proizvodni otpad i otpad iz poljoprivrede i šumarstva.

Prema članku 179. stavak 5. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17) jedinice lokalne samouprave dužne su u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom (NN 50/17) donijeti Odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada. Općina Feričanci je donijela Odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada.

Otpad koji nastaje na području Općine Feričanci organizirano se prikuplja od strane komunalnog poduzeća FEŠK – KOMUNALNE USLUGE, te se od sredine 2012. godine odlaže na odlagalištu otpada "Tuk" u Orahovici.

Prema zadnjim službenim podacima HAOP, količina komunalnog otpada nastala na području Općine Feričanci **tijekom 2016. iznosila je 214 tona.**

S obzirom na broj stanovnika prema popisu iz 2011. godine i prijavljene količine komunalnog otpada u 2016. godini, može se izračunati kako svaki stanovnik Općine godišnje proizvede u prosjeku 100 kg komunalnog otpada, odnosno 0,27 kg otpada/dan, što je znatno ispod državnog prosjeka koji za Republiku Hrvatsku iznosi 392 kg³ godišnje. Iako pretežno ruralne sredine u pravilu generiraju manje komunalnog otpada od urbanih, navedeno odstupanje u količinama može upućivati i na postojanje tzv. „divljih“ odlagališta na kojima nepropisno završava dio komunalnog otpada.

Izvor: HAOP

Slika 2. Količine komunalnog otpada za razdoblje 2012. - 2016.

³ Izvješće o komunalnom otpadu za 2016. godinu, Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, Zagreb, studeni 2017. godina

Podaci o količinama sakupljenog komunalnog otpada tijekom 2016. godine po vrstama otpada dani su u **Tablici 4.**

Tablica 4. Količine sakupljenog komunalnog otpada tijekom 2016. godine po vrstama otpada

Ključni broj otpada ⁴	Naziv otpada	Količina (t)
20 03 01	miješani komunalni otpad	208
20 03 07	glomazni otpad	6

Izvor: HAOP

Količine ukupno proizvedenog komunalnog u razdoblju od 2012. godine do 2016. godine se kreću u rasponu od 208 t do 215 t što pokazuje da nema značajnih razlika u količinama otpada.

Od odvojeno prikupljenih količina evidentiraju se količine glomaznog otpada.

Razmatrajući zakonski propisanu obvezu JLS-a prema članku 55. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 74/17), do 1. siječnja 2020. Republika Hrvatska mora osigurati pripremu za ponovnu uporabu i recikliranje sljedećih otpadnih materijala: papir, metal, plastika i staklo iz kućanstva, a po mogućnosti i iz drugih izvora ako su ti tokovi otpada slični otpadu iz kućanstva, u minimalnom udjelu od 50 % mase otpada.

Planom gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017. – 2022. godine propisan je i novi cilj gdje je do kraja 2022. godine potrebno odvojeno prikupiti 60% mase proizvedenog komunalnog otpada (prvenstveno papir, staklo, plastika, metal, biootpad, glomazni otpad i dr.).

3.2.2.Sastav miješanog komunalnog otpada

U smislu ovog plana miješani komunalni otpad je mješavina komunalnog otpada koja i nakon izdvajanja i odvojenog sakupljanja još uvijek sadrži materijale kao što su papir, staklo i dr. Sakuplja se jednim spremnikom, a u Katalogu otpada označen je ključnim brojem 20 03 01.

Sustavna analiza sastava miješanog komunalnog otpada na nacionalnoj razini pa tako niti na području Osječko-baranjske županije i Općine Feričanci ne provodi se. Prema zadnjim službenim raspoloživim podacima procijenjeni sastav miješanog komunalnog otpada za Republiku Hrvatsku dat je u sljedećoj tablici.

Tablica 5. Procijenjeni sastav miješanog komunalnog otpada u RH s raspodjelom udjela sitnice na njezine sastavnice, 2015.

Sastavnica	Udio (%)
Kuhinjski otpad	30,9
Papir i karton	23,2
Plastika	22,9
Ostali otpad (pelene, zemlja, prašina, pijesak, nedefinirano)	6,3
Vrtni otpad	5,7
Tekstil/odjeća	3,7
Staklo	3,7
Metal	2,1
Drvo	1,0
Koža/kosti	0,5
Guma	0,2
Ukupno	100

Izvor: HAOP

⁴ Ključni broj sukladno Pravilnik u o katalogu otpada (NN 90/15)

3.2.3. Biorazgradivi komunalni otpad

Biorazgradivi komunalni otpad je otpad nastao u kućanstvu i otpad koji je po prirodi i sastavu sličan otpadu iz kućanstva, osim proizvodnog otpada i otpada iz poljoprivrede, šumarstva, a koji u svom sastavu sadrži biološki razgradiv otpad.

Prema Uredbi o gospodarenju komunalnim otpadom (NN 50/17) biorazgradivi komunalni otpad u okviru javne usluge je biootpad i otpadni papir i karton.

Hrvatska agencija za okoliš i prirodu predložila je koeficijente za izračunavanje biorazgradive komponente pojedinih morfoloških sastavnica dobivenih analizom sastava komunalnog otpada. Temeljem koeficijenata u tablici 6. izračunate su količine biorazgradivog otpada u 2016. godini.

Količina proizvedenog biorazgradivog otpada u 2016. godini iznosila je 135,2 t.

Najveća količina proizvedene količine biorazgradivog komunalnog otpada (iz miješanog komunalnog otpada) ide na postupak zbrinjavanja D1 (odlaganje na odlagalište).

Tablica 6. Prikaz količina proizvedenog biorazgradivog komunalnog otpada u 2016. godini

Ključni broj otpada	Naziv otpada	Proizvedeni komunalni otpad (t)	Koeficijent izračuna biorazgradive komponente	Proizvedeni biorazgradivi komunalni otpad (t)
20 03 01	miješani komunalni otpad	208,0	0,65	135,2
			Ukupno:	135,2

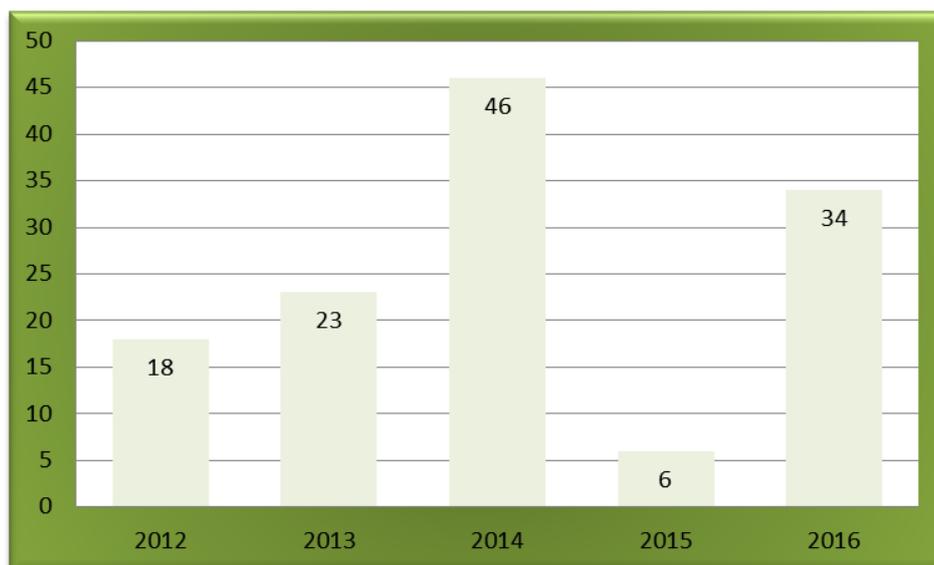
3.2.4. Odlaganje komunalnog otpada

Na lokaciji odlagališta otpada "Strm Breg" otpad se s područja Općine Feričanci odlagao u periodu od 1985. do 2012. godine. Odlagalište neopasnog otpada "Strm Breg" je zatvoreno sredinom 2012. godine i sanirano krajem 2016. godine. Od sredine 2012. godine otpad se odlaže na odlagalištu otpada "Tuk" u Orahovici.

3.2.5. Proizvodni otpad

Zakon o održivom gospodarenju otpadom definira proizvodni otpad kao otpad koji nastaje u proizvodnom procesu u industriji, obrtu i drugim procesima, osim ostataka iz proizvodnog procesa koji se koriste u proizvodnom procesu istog proizvođača.

Na Slici 3. prikazane su količine proizvodnog otpada na području Općine Feričanci za period od 2012. do 2016. godine.

Slika 3. Količine proizvodnog otpada u razdoblju 2012. – 2016.

Za 2014. godinu su prijavljene najveće količine proizvodnog otpada, i to čak 25 t željeza i čelika.

U 2012., 2013. i 2015. godini prijavljene su manje količinama proizvodnog otpada. Razlog tome je što su 2014. i 2016. godine prijavljene velike količine željeza i čelika.

Većina prijavljenog proizvodnog otpada na području Općine dolazi od gospodarskih subjekata Feravino d.o.o. i Osilovac d.o.o.

U nastavku prikazane su količine proizvodnog otpada Općine Feričanci u 2016. godini po vrstama otpada.

Tablica 7. Količine proizvodnog otpada u 2016. po vrstama otpada

Ključni broj otpada	Naziv otpada	Opasan/neopasan otpad	Količina (t/god)
08 03 17*	otpadni tiskarski toneri koji sadrže opasne tvari	Opasan	0,1
13 02 05*	neklorirana maziva ulja za motore i zupčanike, na bazi mineralnih ulja	Opasan	4,2
13 05 02*	muljevi iz separatora ulje/voda	Opasan	0,3
13 05 07*	zauljena voda iz separatora ulje/voda	Opasan	0,4
13 07 03*	ostala goriva (uključujući mješavine)	Opasan	1,0
15 01 01	papirna i kartonska ambalaža	Neopasan	3,3
15 01 02	plastična ambalaža	Neopasan	2,1
15 01 10*	ambalaža koja sadrži ostatke opasnih tvari ili je onečišćena opasnim tvarima	Opasan	2,2
15 02 02*	apsorbensi, filtarski materijali (uključujući filtere za ulje koji nisu specificirani na drugi način), tkanine i sredstva za brisanje i upijanje i zaštitna odjeća, onečišćeni opasnim tvarima	Opasan	0,05
16 01 07*	filtri za ulje	Opasan	0,2
16 06 01*	olovne baterije	Opasan	0,7
17 04 05	željezo i čelik	Neopasan	19,5
			Ukupno: 34

Od ukupne količine proizvedenog proizvodnog otpada 9 t čini opasni proizvodni otpad (27%).

3.2.6. Postojeći sustav za sakupljanje otpada

Obuhvat stanovništva organiziranim skupljanjem komunalnog otpada za područje Općine Feričanci je 100%. Takav otpad skuplja se u posudama zapremine 120 l (tj. u kontejnerima), kojih Općina Feričanci ima ukupno 850.

U Općini Feričanci krajem je 6 „zelenih otoka“ sa po tri kontejnera za odvojeno sakupljanje papira i kartona, staklene, te plastične i metalne ambalaže. Četiri su postavljena u Feričancima, jedan u Vučjaku Feričanačkom i jedan u Valenovcu.

Na kućnom pragu se prikuplja miješani komunalni otpad u jednom spremniku od 120 litara. Tako prikupljeni otpad odlaže se na odlagalištu bez prethodne obrade. Cijena odvoza prikupljenog miješanog komunalnog otpada iz domaćinstava iznosi mjesečno 39,00 kuna.

Miješani komunalni otpad se odvozi jednom tjedno, a odvojene prikupljene vrste otpada prema potrebi, odnosno kada se kapaciteti napune. Glomazni otpad se organizirano odvozi četiri puta godišnje na lokaciji obračunskog mjesta korisnika usluge (sukladno rasporedu davatelja usluge) maksimalno do 3 m³ krupnog (glomaznog) otpada. Davatelj usluge dužan je neovisno o obvezi iz prethodne rečenice na zahtjev korisnika usluge osigurati preuzimanje krupnog (glomaznog) otpada od korisnika usluge na lokaciji obračunskog mjesta korisnika usluge, pri čemu je korisnik usluge dužan platiti cijenu prijevoza tog otpada do reciklažnog dvorišta.

Tablica 8. Podaci o postojećem sustavu za sakupljanje otpada

Vrsta spremnika za sakupljanje miješanog komunalnog otpada	Posude zapremine 120 L
Broj posuda za sakupljanje miješanog komunalnog otpada	850
Spremnici za odvojeno sakupljanje papira i kartona, staklene, plastične i metalne ambalaže	„Zeleni otoci“ 6x3 (1100 L)
Učestalost odvoza prikupljenog miješanog komunalnog otpada	1 X tjedno
Cijena odvoza prikupljenog miješanog komunalnog otpada	39,00 kn

Izvor: Fešk d.o.o.

Cijena odvoza prikupljenog otpada od registriranih fizičkih i pravnih osoba sa posudama koje se daju na ugovorno korištenje iznosi mjesečno:

- posuda 120 L - 48,75 kuna
- posuda 240 L - 87,50 kuna
- posuda 1100 L - 326,00 kuna.

Novim Cjenikom javne usluge Općina Feričanci će definirati nove cijene sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom i Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom, a cijena usluge će se obračunavati razmjerno količini predanog otpada u obračunskom razdoblju pri čemu će kriterij količine otpada u obračunskom razdoblju biti volumen spremnika otpada i broj pražnjenja spremnika.

3.3. Postojeće i planirane građevine i uređaji za gospodarenje otpadom te status sanacije neusklađenih odlagališta i lokacija onečišćenih otpadom

Zakon o održivom gospodarenju otpadom građevine za gospodarenje otpadom u smislu dokumenata prostornog uređenja dijeli na one od državnog značaja, županijskog značaja i lokalnog značaja. Građevina za gospodarenje otpadom od državnog značaja je centar za gospodarenje otpadom, spalionica otpada i odlagalište opasnog otpada.

Građevina za gospodarenje otpadom od županijskog značaja je odlagalište neopasnog otpada i kazeta za zbrinjavanje azbesta. Sve ostale građevine za gospodarenje otpadom su lokalnog značaja.

Dodatno Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. - 2022. godine definirane su slijedeće kategorije građevina, a koje uključuju i postrojenja za gospodarenje otpadom u smislu planiranja u dokumentima prostornog uređenja (lokacije):

- **građevine od državnog značaja:**
 - centar za gospodarenje otpadom,
 - spalionica otpada,
 - odlagalište opasnog otpada.
- **građevine od regionalnog značaja:**
 - reciklažni centri,
 - sortirnice,
 - postrojenja za biološku (aerobnu i anaerobnu) obradu otpada,
 - građevine za obradu opasnog i neopasnog otpada, osim onih od državnog značaja,
 - odlagalište neopasnog otpada uključujući i odlagalište s kazetom za zbrinjavanje građevnog otpada koji sadrži azbest,
 - odlagalište inertnog otpada.
- **građevine od lokalnog značaja:**
 - centri za ponovnu uporabu,
 - reciklažna dvorišta,
 - ostale građevine za sakupljanje i obradu otpada koje nisu od državnog i regionalnog značaja.

3.3.1. Građevine za gospodarenje otpadom određene prostorno – planskom dokumentacijom

Dokumenti prostornog uređenja koji se dotiču gospodarenja otpadom, prvenstveno lokacija građevina i postrojenja za gospodarenje otpadom, a koji su relevantni za Općinu Feričanci, su Prostorni plan uređenja Općine Feričanci.

U nastavku je dan dio teksta Plana prostornog uređenja Općine Feričanci vezano za gospodarenje otpadom („Službeni glasnik“ Općine Feričanci broj 9/16 – pročišćeni tekst).

- **Plan prostornog uređenja općine Feričanci („Službeni glasnik“ Općine Feričanci broj 9/16 – pročišćeni tekst)**

Članak 135.

(1) Komunalni otpad sa područja Općine Feričanci će se zbrinjavati u Centru za gospodarenje otpadom Osječko – baranjske županije.

(2) Postojeću neuređenu deponiju "Dračice" treba sanirati, a način korištenja po saniranju će biti definiran projektom sanacije.

Članak 136.

(1) Za efikasno gospodarenje otpadom, a u cilju poboljšanja postojećeg stanja, u Općini Feričanci se može vršiti prikupljanje opasnog otpada iz kućanstava putem tzv. "reciklažnih dvorišta", na kojima će biti omogućeno kontrolirano prikupljanje opasnog otpada iz kućanstava. Odvojeno prikupljanje pojedinih vrsta otpada predviđeno je u tipiziranim posudama odnosno spremnicima, koji se postavljaju na javnim površinama s gustoćom 500 stanovnika po spremniku za jednu vrstu otpada. Takva vrsta građevina smatra se komunalno-servisnim građevinama.

(2) Planom se utvrđuje lokacija reciklažnog dvorišta u naselju Feričanci, u zoni komunalno-servisne namjene (K3), na kčbr. 233/1 i 234/1 k.o. Feričanci. Lokacija reciklažnog dvorišta je označena na kartografskim prikazima:

1. Korištenje i namjena površina;
2. Infrastrukturni sustavi, 2.B. Vodnogospodarski sustav i gospodarenje otpadom;
- 4.E. Građevinsko područje naselja Feričanci.

(3) Reciklažno dvorište je posebno opremljen, nadzirani ograđeni prostor namijenjen za odvojeno sakupljanje otpada iz kućanstava u kojem se besplatno može odložiti i privremeno skladištiti otpadni papir, metal, staklo, plastika, tekstil, električni otpad te krupni (glomazni) komunalni otpad. Planirano reciklažno dvorište je otvorenog tipa, u kojeg građani mogu i osobno dovoziti svoj reciklažni materijal. Reciklažno dvorište mora imati odgovarajući broj spremnika za odvojeno prikupljanje otpada.

(4) Sukladno posebnim propisima i "Planu gospodarenja otpadom u Osječko – baranjskoj županiji za razdoblje 2007. – 2014. godine" (ŽGOBŽ 15/06), odlaganje građevinskog otpada sa područja Općine Feričanci planira se uz postojeća odlagališta komunalnog otpada (do njihova zatvaranja), a potom u reciklažnim dvorištima, gdje se građevinski otpad mora oporabiti.

Članak 136a.

(1) Sukladno članku 76., stavak 3. Zakona o prostornom uređenju, ovim se Planom za izgradnju reciklažnog dvorišta u zoni komunalno-servisne namjene (K3) u naselju Feričanci, na kčbr. 233/1 i 234/1 k.o. Feričanci, propisuju uvjeti provedbe zahvata u prostoru s detaljnošću propisanom za urbanistički plan uređenja.

(2) U reciklažnom dvorištu planiranom na kčbr. 233/1 i 234/1 k.o. Feričanci mogu se predvidjeti posebna odjeljenja s kontejnerima i plohamama za prihvati i privremeno skladištenje različitih vrsta otpadnih tvari:

- a) površina za glomazni otpad;
- b) površina za privremeno skladištenje papira, stakla, PET i ALU otpada;
- c) površine za privremeno skladištenje opasnog otpada iz domaćinstva (npr. ambalaže od pesticida, boja, sredstava za čišćenje, otapala, ljepila, živinih svjetiljki, neonskih rasvjetnih tijela, starih živinih termometara, istrošenih akumulatora, baterija, motornih ulja, ambalaže i filtara motornih ulja i dr.).

(3) Planom se za izgradnju reciklažnog dvorišta na kčbr. 233/1 i 234/1 k.o. Feričanci, u zoni komunalno-servisne namjene (K3), određuju sljedeći detaljni uvjeti:

- otpad je potrebno obrađivati i skladištiti na takav način da se onemoguće i spriječe emisije u zrak i okolni prostor;
- podna površina mora biti izvedena od nepropusne kolničke armiranobetonske konstrukcije;
- zaseban plato mora biti osiguran za postavu prikladnih kontejnera za smještaj i separaciju otpada;
- zaseban dio dvorišta, nad kojim se može postaviti nadstrešnica, mora biti osiguran za sakupljanje, separaciju i obradu reciklažnog otpada;
- za potrebe rada reciklažnog dvorišta (smještaj zaposlenika, administracija) može se postaviti metalni kontejner sa sanitarnim čvorom;

- reciklažno dvorište mora biti priključeno na električnu mrežu, ali je u prvoj etapi izgradnje (do izgradnje elektroenergetskog priključka) moguća i opskrba električnom energijom putem agregata ili solarnih panela;
- reciklažno dvorište mora biti priključeno na javni vodoopskrbni sustav, ali je u prvoj etapi izgradnje (do izgradnje javnog vodoopskrbnog sustava) moguća i opskrba sanitarnom vodom putem odgovarajućeg spremnika (rezervoara);
- reciklažno dvorište će biti opremljeno uređajem za gašenje, dojavu i sprječavanje širenja požara;
- sanitarni čvor može biti do izgradnje javnog sustava odvodnje priključen na nepropusnu septičku jamu;
- procjedne vode s betonskih i asfaltiranih površine treba prije ispuštanja u teren pročistiti na odvijaču (separatoru) masti, ulja i lakih tekućina mineralnog porijekla;
- prostor unutar reciklažnog dvorišta mora biti prilagođen vozilima koji dovoze i odvoze otpad;
- ograda prema cesti i susjednim česticama može biti žičana ili metalna, a visina ograde može biti najviše 1,80 m.

(4) Kolni pristup reciklažnom dvorištu treba zadovoljavati minimalne uvjete za pristup vozila.

(5) U namjenskom prostoru će se skladištiti opasne komponente komunalnog otpada (ambalaža u kojoj su bili pohranjeni pesticidi, boje, ulja, sredstva za čišćenje, otapala, ljepila, živine svjetiljke, neonske lampe, dotrajali živini termometri i sl., istrošeni akumulatori i baterije, motorna ulja, ambalaža i filtri za motorna ulja, i sl.). Na predmetnoj lokaciji opasni otpad se neće (trajno) odlagati, već se mora redovito predavati ovlaštenim skupljačima na daljnje postupanje.

(6) Prostor za prihvatanje opasnih komponenti komunalnog otpada će biti uređen u posebnom dijelu reciklažnog dvorišta i ograđen. U okviru te površine opasne komponente iz komunalnog otpada privremeno će se pohranjivati u namjenskim posudama, tzv. eko-kontejnerima, spremnicima za akumulatore te drugim posebnim spremnicima.

(7) Reciklažna dvorišta za odlaganje komunalnog i građevinskog otpada se mogu se urediti / organizirati i unutar drugih postojećih ili planiranih gospodarskih zona.

(8) Uređenje reciklažnog dvorišta vrši se neposrednom primjenom ovog Plana.

Članak 137.

Privremeno skladištenje opasnog otpada koji nastaje ili će nastajati na području Općine Feričanci može se vršiti isključivo na mjestima njegovog nastajanja, odnosno na za to predviđenim sabiralištima određenim posebnim propisom.

Članak 138.

Zbrinjavanje otpada životinjskog tkiva može se vršiti isključivo u kafilerijama. (8) Uređenje reciklažnog dvorišta vrši se neposrednom primjenom ovog Plana.

3.3.2. Postojeće i planirane građevine za gospodarenje otpadom

➤ Reciklažno dvorište

Općina Feričanci nema izgrađeno reciklažno dvorište. Kako je prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13), Općina Feričanci dužna osigurati funkcioniranje najmanje jednog reciklažnog dvorišta, u postupku je izrada projektne dokumentacije za izgradnju reciklažnog dvorišta. Lokacija reciklažnog dvorišta biti će u naselju Feričanci, u zoni komunalno-servisne namjene, na području katastarske čestice br. 234/1 k.o. Feričanci koja je nastala objedinjavanjem katastarskih čestica br. 233/1 i 234/1 k.o. Feričanci.

U reciklažnom dvorištu će se sakupljati i privremeno skladištiti sve vrste otpada koje su propisane Pravilnikom o gospodarenju otpadom (NN 117/17).

Za reciklažno dvorište je dobivena građevinska dozvola, a Općina Feričanci je trenutno u postupku prijave projektnog prijedloga za izgradnju reciklažnog dvorišta.

➤ **Odlagalište otpada „Tuk“ u Orahovici**

Odlagalište "Tuk" nalazi se četiri kilometra sjeverno od centra grada Orahovice. Rad odlagališta vodi komunalno poduzeće "Papuk" d.o.o. Lokacija je prometno dobro povezana s okolnim naseljima i općinama. Odvozom otpada su obuhvaćena područja grada Orahovice, Čačinci i Zdenci, a na odlagalište otpada „Tuk“ organizirano skupljeni komunalni otpad od domaćinstava dovoze i Općine Crnac te Općine Feričanci. U Općini Feričanci komunalno poduzeće FEŠK d.o.o. koristi svoja specijalna vozila za skupljanje i prijevoz otpada do odlagališta. Općina Feričanci i dalje planira odvoziti otpad na odlagalište otpada u Orahovici. U sklopu planirane sanacije postojećeg odlagališta otpada „Tuk“ planira se eventualno proširenje kapaciteta izgradnjom nove plohe i nastavak rada do otvaranja planiranog centra za gospodarenje otpadom.⁵

➤ **Centar za gospodarenje otpadom**

U Planu gospodarenja otpadom RH se navodi da će se osim već izgrađenih CGO-a (Kaštijun i Mariščina) i CGO-a koji su u provedbi (Biljane Donje i Bikarac) nastaviti s pripremom CGO-a definiranim Planom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007. – 2015. godine, kao i s pripremom CGO-a na novo utvrđenim lokacijama.

Za područje Osječko – baranjske i Vukovarsko - srijemske županije planira se izgradnja regionalnog centra Orlovnjak na lokaciji Antunovac.

Prilikom planiranja kapaciteta CGO-a potrebno je za svaki izraditi studiju izvedivosti koja će uvažavati ciljeve u gospodarenju otpadom koji se trebaju postići ovim Planom. U studiji trebaju biti prikazane sve mjere koje je potrebno provesti na širem području obuhvata CGO-a da bi se dosegli ciljevi i opravdao planirani kapacitet.

Nakon uspostave Centra za gospodarenja otpadom kojim će biti obuhvaćeno područje Općine Feričanci, otpad se planira odvoziti na lokaciju Centra gdje će se otpad obrađivati.

3.3.3. Status sanacije neusklađenih odlagališta

➤ **„Strm Breg“**

Komunalni otpad koji je nastajao na području Općine Feričanci odlagao se od 1985. pa do sredine 2012. godine na lokaciji "Strm Breg".

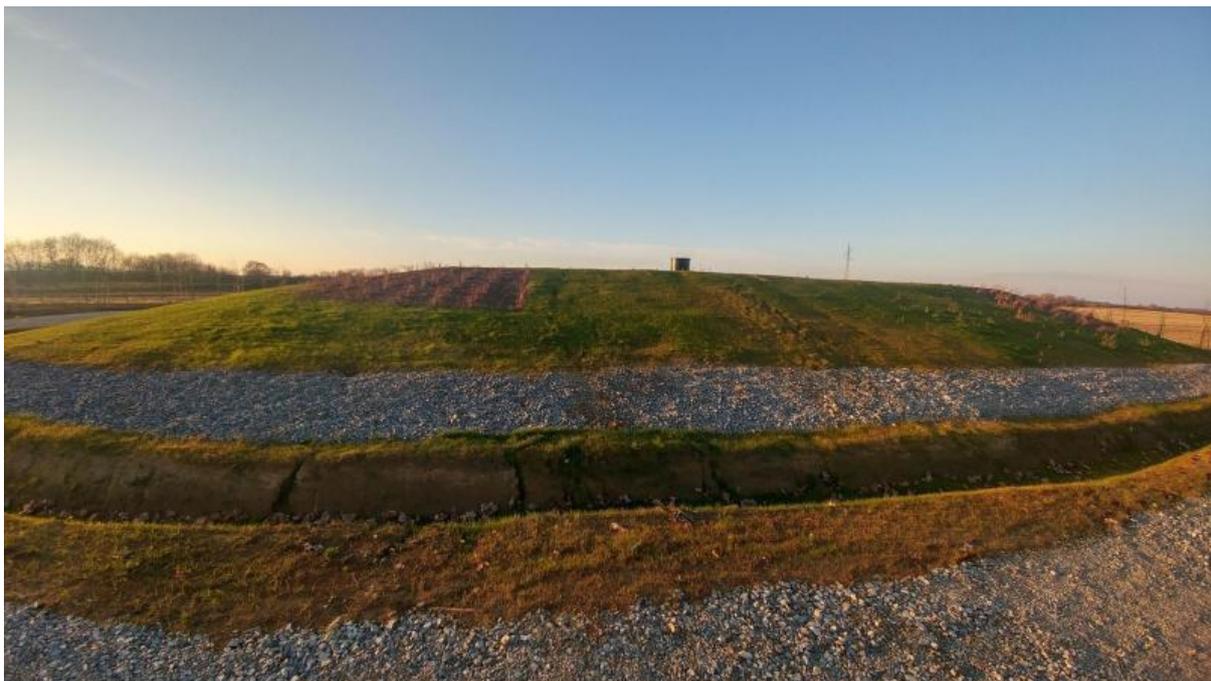
Projekt sanacije neaktivnog, neuređenog odlagališta otpada "Strm Breg" koje se nalazi na području Općine Feričanci završen je uspješno. Cilj projekta sanacije odlagališta "Strm Breg" bio je spriječiti daljnje negativne učinke na okoliš uzrokovane odloženim otpadom te sanacija neuređenog, zatvorenog odlagališta sukladno važećim zakonskim odredbama i najboljim praksama za tu vrstu projekata, te je sanacijom u potpunosti postignut taj cilj.

Projekt sanacije odlagališta otpada "Strm Breg" provodio se u sklopu Operativnog programa "Zaštita okoliša" 2007.-2013., Prioritetna os 1 – Razvoj infrastrukture za gospodarenje otpadom radi uspostave cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, Mjera 1.2 – Sanacija lokacija visoko onečišćenih otpadom. Projekt je pridonio ispunjenju ciljeva operativnog programa jer će se sanacijom neuređenog odlagališta poboljšati stanje podzemnih i površinskih voda, ljudskog zdravlja i okoliša u cjelini.

⁵ Elaborat zaštite okoliša: Elaborat zaštite okoliša - Sanacija i proširenje odlagališta otpada "Tuk" – Grad Orahovica, listopad 2014.

Svi radovi izvedeni su u cijelosti i u skladu s glavnim i izvedbenim projektom što je potvrđeno uporabnom dozvolom koja je izdana dana 26.9.2016. godine. Time su završene sve aktivnosti na odlagalištu, te je odlagalište predano na korištenje Naručitelju. Do kraja razdoblja provedbe Naručitelju je preostala obveza monitoringa procijedih i podzemnih voda na zatvorenom odlagalištu koji se mora provoditi najmanje 20 godina nakon prestanka odlaganja kako bi se spriječilo onečišćenje okoliša, te omogućila sigurnost lokacije i gravitirajućeg područja.

Kao zaključak može se reći da je projekt Sanacije odlagališta otpada Strm Breg u Općini Feričanci završen uspješno. Općina Feričanci uspjela je u svojem cilju da uz pomoć sufinanciranja riješi veliki problem neusklađenog odlagališta i eliminira negativne učinke odlaganja otpada, zaštitu podzemnih i površinskih voda, ljudskog zdravlja i okoliša u cjelini. Postignuti su sve planirane aktivnosti i dostignuti svi planirani ciljevi te su svi sudionici uspješno dovršili svoje ugovore vezane uz projekt.⁶

Slika 4. Sanirano odlagalište „Strm Breg“

3.3.4. Lokacije onečišćene otpadom i njihovo uklanjanje

„Divlja“ odlagališta otpada odnosno lokacije odbačenog otpada su mjesta gdje najčešće fizičke i/ili pravne osobe odbacuju otpad. Iskustvo je pokazalo da je riječ o „naučenim“ lokacijama na koje se otpad odbacuje i nakon provedene sanacije, odnosno uklanjanja otpada što je često rezultat nedosljedne provedbe zakonskih propisa kojima je uređena obaveza uklanjanja odbačenog otpada od strane vlasnika, posjednika ili korisnika nekretnine. Uglavnom je riječ o građevnom i glomaznom otpadu, a nešto rjeđe o miješanom komunalnom i ostalim kategorijama komunalnog otpada.

Sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom službe nadležne za komunalni red, JLS nadležne su za provedbu mjera za sprječavanje nepropisnog odbacivanja otpada i uklanjanje odbačenog otpada. Navedene mjere uključuju provedbu redovitog godišnjeg nadzora i vođenje evidencije o lokacijama odbačenog otpada, procijenjenoj količini odbačenog otpada, obvezniku uklanjanja otpada i predaju otpada osobi ovlaštenoj za gospodarenje otpadom. Trenutno ne postoji jedinstvena nacionalna baza podataka lokacija odbačenog otpada, ali su pojedine županije i gradovi uspostavile vlastite informacijske sustave evidencije. Sustav evidentiranja

⁶ strmbreg.info

lokacija odbačenog otpada biti će uspostavljen u sklopu Informacijskog sustava gospodarenja otpadom u nadležnosti HAOP.

Na području Općine Feričanci nema lokacija odbačenog otpada. Sve prijašnje lokacije odbačenog otpada na području Općine su sanirane.

3.4. Ocjena stanja

U Općini Feričanci komunalni otpad se organizirano prikuplja od strane davatelja usluge Fešk d.o.o.

Miješani komunalni otpad se prikuplja na kućnom pragu u posudama od 120 L. Odvojeno sakupljanje papira i kartona, plastike, metala i stakla se provodi putem zelenih otoka koji su postavljeni u naseljima Feričanci, Vučjaku Feričanačkom i Valenovcu.

Miješani komunalni otpad se prikuplja jednom tjedno, glomazni otpad se organizirano prikuplja dva puta godišnje bez naknade, a odvojeno prikupljeni otpad prema potrebi. Nisu evidentirane količine odvojeno prikupljenog otpada jer se pokazalo da građani ne razvrstavaju otpad prema uputama. Sukladno zakonskim obvezama i primjenom nove Odluke o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada na području Općine Feričanci, odvojeno prikupljeni otpad će se prvenstveno prikupljati na kućnom pragu, što će znatno unaprijediti sustav gospodarenja otpadom. Biorazgradivi otpad (biorazgradivi otpad u okviru javne usluge je biootpad i otpadni papir i karton) će se prikupljati na lokaciji korisnika usluge, na način da se papir i karton odvojeno prikuplja od biootpada, a reciklabilni otpad te dodatno papir i karton prikupljat će se u posebne spremnike koji se nalaze na javnim površinama (zeleni otoci) i u reciklažnom dvorištu koji će biti pod nadzorom.

Građanima će se uz pomoć sufinanciranja komunalne opreme podijeliti i komposter za kućno kompostiranje biootpada.

Općina Feričanci će izgraditi reciklažno dvorište u kojem bi se prikupljale i privremeno skladištile one vrste otpada koje su propisane Dodatkom IV. Pravilnika o gospodarenju otpadom. Trenutno je projekt u postupku prijave projektne dokumentacije za sufinanciranje izgradnje reciklažnog dvorišta.

Općinsko odlagalište otpada Strm Breg je zatvoreno 2012.godine i sanirano sredstvima EU krajem 2016. godine. Komunalni otpad se odlaže na odlagalište otpada „Tuk“ u Orahovici, što će se činiti do daljnjega, odnosno do otvaranja regionalnog CGO.

3.5. Ostvarivanje ciljeva

3.5.1. Ciljne vrijednosti gospodarenja komunalnim otpadom do 2022. godine sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom i Planom gospodarenja otpadom RH

Prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom potrebno je osigurati pripremu za ponovnu uporabu i recikliranje sljedećih otpadnih materijala: papir, metal, plastika i staklo iz kućanstva, a po mogućnosti i iz drugih izvora ako su ti tokovi otpada slični otpadu iz kućanstva, u minimalnom udjelu od 50% mase otpada u proizvedenom komunalnom otpadu do 01.01.2020. godine.

Ciljevi za gospodarenje otpadom koje je potrebno postići do 2022. godine u donosu na 2015. godinu na području Općine sukladno PGO RH su:

- Cilj 1.1: Smanjiti ukupnu količinu proizvedenog komunalnog otpada za 5%,
- Cilj 1.2: Odvojeno prikupiti 60% mase proizvedenog komunalnog otpada (prvenstveno papir, staklo, plastika, metal, biootpad i dr.),
- Cilj 1.3: odvojeno prikupiti 40% mase proizvedenog biootpada koji je sastavni dio komunalnog otpada,
- Cilj 1.4: odložiti na odlagališta manje od 25% mase proizvedenog komunalnog otpada.

Stupanjem na snagu Uredbe o gospodarenju komunalnim otpadom (NN 50/17) određene su granične količine miješanog komunalnog otpada za određivanje iznosa poticajne naknade za smanjenje količine proizvedenog miješanog komunalnog otpada.

- **Odvojeno sakupiti najmanje 50% zbirne mase otpada (prioritetno papir, metal, plastika i staklo) u proizvedenom komunalnom otpadu – Zakon o održivom gospodarenju otpadom**

U sljedećoj tablici prikazan je plan povećanja količina odvojeno prikupljenog papira, plastike, metala i stakla za razdoblje od 2018. – 2020. godine.

Projekcija je rađena ciljem da se prikaže dinamika ostvarenja obveze pripreme za ponovnu uporabu i recikliranje, u minimalnom udjelu od 50 % mase otpada do 1. siječnja 2020.

U svrhu postizanja zakonskog cilja osiguranja pripreme za ponovnu uporabu i recikliranje otpadnog papira i kartona, plastike, metala i stakla, uz pretpostavku nepromijenjenog sastava proizvedenog komunalnog otpada, odnosno postojanosti udjela otpadnog papira i kartona, plastike, metala i stakla u komunalnom otpadu od 52%, te da će se sve sakupljene količine predati na recikliranje i pripremu za ponovnu uporabu potrebno je do 01. siječnja 2020. godine odvojeno prikupiti 53 t papira i kartona, plastike, stakla i metala.

Tablica 9. Plan povećanja odvojeno sakupljenih komponenti (prioritetno papir, plastika, metal i staklo) za razdoblje od 2018. do kraja 2019. godine

Godina	Količine prikupljenog papira, metala, plastike i stakla (t)	Udio prikupljenog otpada (%)
2018.	40,0	37,5
2019.	53,3	50,0

- **Cilj 1.1: Smanjenje mase proizvedenog komunalnog otpada za 5%**

Prema raspoloživim podacima iz 2015. godine za Općinu Feričanci, proizvedeno je ukupno 210 tona otpada. Primijenivši cilj u kojem je potrebno smanjiti masu proizvedenog komunalnog otpada za 5% na Općinu Feričanci, treba smanjiti količine ukupno proizvedenog otpada za oko 10 t do kraja 2022. godine.

- **Plan postupnog smanjenja količine proizvedenog miješanog komunalnog otpada**

U tablici 10. prikazan je **plan smanjenja količina proizvedenog miješanog komunalnog otpada** do kraja 2022. godine sukladno stopama smanjenja količina proizvedenog miješanog komunalnog otpada koje će se

primjenjivati u postupku određivanja iznosa poticajne naknade za smanjenje količine proizvedenog miješanog otpada.

Tablica 10. Plan postupnog smanjenja količina proizvedenog miješanog komunalnog otpada za razdoblje od 2017.–2022. godine.

Godina	Dio referentne količine (%)	Miješani komunalni otpad (t)
2018.	74	152
2019.	66	136
2020.	58	119
2021.	54	111
2022.	50	103

Kako je prema službenim podacima HAOP na području Općine Feričanci u 2015. godini proizvedeno 206 t miješanog komunalnog otpada, do kraja 2022. godine treba količinu miješanog komunalnog otpada svesti na oko 103 tona.

- **Cilj 1.2: Odvojeno prikupiti 60% mase proizvedenog komunalnog otpada (prvenstveno papir, staklo, plastika, metal, biootpad i dr.)**

U tablici 11. prikazan je plan povećanja količina odvojeno sakupljenog komunalnog otpada za razdoblje od 2017. – 2022. godine s ciljem da zbroj svih odvojeno sakupljenih vrsta otpada bude 60% proizvedene količine komunalnog otpada na kraju 2022. godine.

Tablica 11. Plan povećanja količina odvojeno sakupljenog komunalnog otpada za razdoblje od 2017. – 2022. godine prema stopama iz PGO RH

Godina	Odvojeno prikupljen papir, staklo, plastika, metal, biootpad i dr.(t)	Udio prikupljenog otpada (%)
2018.	76	36
2019.	92	44
2020.	109	52
2021.	118	56
2022.	126	60

Navedeni cilj je viši od cilja postavljenog nacionalnim planom, budući da se prema cilju 1.1. treba smanjiti ukupna količina proizvedenog komunalnog otpada za 5% (u odnosu na 2015. godinu). Prema tome, sukladno ciljevima nacionalnog plana, odvojeno sakupljena količina u 2022. godini ne bi smjela biti niža od 120t.

- **Cilj 1.3: odvojeno prikupiti 40% mase proizvedenog biootpada koji je sastavni dio komunalnog otpada**

Posebno je i propisan cilj u kojem se traži odvojeno prikupljanje 40% mase proizvedenog biootpada. U tablici 12. dan je plan povećanja količina odvojeno prikupljenog biootpada.

Tablica 12. Plan povećanja količina odvojeno sakupljenog biootpada za razdoblje od 2018. – 2022. godine prema stopama iz PGO RH

Godina	Biootpad (t)	Udio prikupljenog biootpada (%)
2018.	13	17
2019.	17	23
2020.	22	29
2021.	26	34
2022.	30	40

Navedeni cilj je viši od cilja postavljenog nacionalnim planom, budući da se prema cilju 1.1. treba smanjiti ukupna količina proizvedenog komunalnog otpada za 5% (u odnosu na 2015. godinu). Prema tome, sukladno ciljevima nacionalnog plana, odvojeno sakupljena količina u 2022. godini ne bi smjela biti niža od 120 t.

➤ **Cilj 1.4: odložiti na odlagališta manje od 25% mase proizvedenog komunalnog otpada**

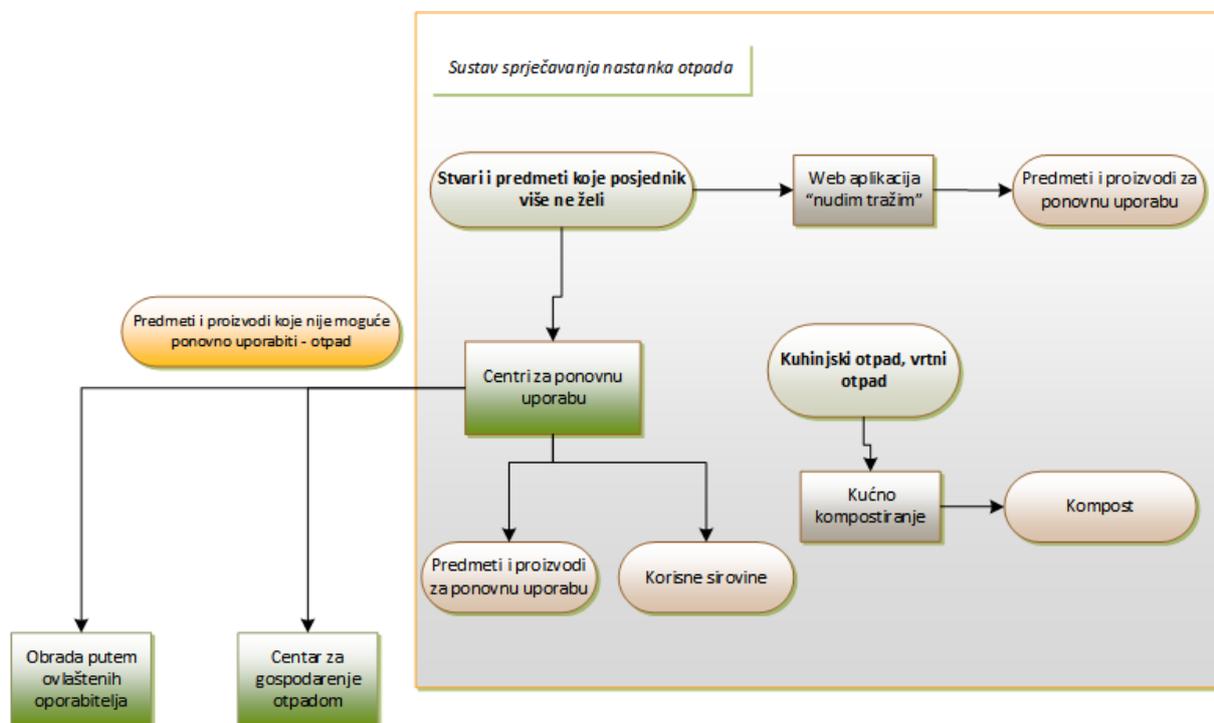
Sukladno PGO RH, do kraja planskog razdoblja količinu komunalnog otpada koji se odlaže potrebno je postupno smanjiti na 25% količine proizvedene u 2015. godini. U 2015. godini ukupno je proizvedeno 210 t otpada. Da bi se postigao navedeni cilj, količinu komunalnog otpada za odlaganje sa zatečenih oko 210 t u 2015. godine treba postupno svesti na oko 53t.

Smanjenje količine komunalnog otpada za odlaganje postići će se realizacijom mjera kojima će se osigurati provedba prethodno navedenih ciljeva te poduzimanjem svih potrebnih mjera kako bi se spriječilo odlaganje neobrađenog preostalog otpada.

4. MJERE ZA OSTVARENJE CILJEVA SMANJIVANJA ILI SPRJEČAVANJA NASTANKA OTPADA, UKLJUČUJUĆI IZOBRAZNO-INFORMATIVNE AKTIVNOSTI I AKCIJE PRIKUPLJANJA OTPADA

Sprječavanje nastanka otpada definirano je člankom 7. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17). Sprječavanje nastanka otpada na prvom je mjestu u redu prvenstva gospodarenja otpadom, a podrazumijeva mjere poduzete prije negoli neka tvar, materijal ili proizvod postane otpad, u svrhu smanjenja količina otpada, uključujući ponovnu uporabu proizvoda ili produženje životnog vijeka proizvoda putem ponovne uporabe proizvoda, smanjenja negativnih utjecaja nastalog otpada na okoliš i ljudsko zdravlje, te smanjenja sadržaja opasnih tvari u materijalima i proizvodima.

Zakon o održivom gospodarenju otpadom propisuje osnovne mjere sprječavanja nastanka otpada, a sukladno zakonskim odredbama sastavni dio Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. – 2022. godine je i Plan sprječavanja nastanka otpada.

Slika 5. Shema sustava sprječavanja nastanka otpada sukladno Planu gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017.-2022.

U sustavima kružnoga gospodarstva koje predlaže Europska komisija⁷ i Planu gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017. – 2022. godine, dodana se vrijednost proizvoda zadržava što je dulje moguće i ne stvara se otpad. Resursi se zadržavaju u gospodarstvu nakon kraja uporabnog vijeka proizvoda kako bi se opetovano produktivno upotrebljavali i tako stvarali novu vrijednost.

Prvi od ciljeva u Planu je smanjenje ukupne količina proizvedenog komunalnog otpada za 5% u odnosu na ukupno proizvedenu količinu komunalnog otpada u 2015. godini na nacionalnoj razini, a kao najvažnije mjere za postizanje navedenog cilja su uspostava Centara za ponovnu uporabu⁸ i uspostava sustava kućnog

⁷ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, vijeću, europskom gospodarskom i socijalnom odboru i odboru regija, COM(2015) 614, 2.12.2015. Zatvaranje kruga – akcijski plan EU-a za kružno gospodarstvo

⁸ Centri za ponovnu uporabu i mreže za ponovnu uporabu (za promociju ponovne uporabe i pripremu za ponovnu uporabu) jesu subjekti čija je aktivnost sakupljanje, obnova ili popravak i ponovna distribucija proizvoda koji bi u suprotnom postali otpad. Centri za

kompostiranja.

Centri za ponovnu uporabu

Prema redu prvenstva u gospodarenju otpadom djelatnosti centra predstavljaju aktivnosti sprječavanja nastanka otpada kad se radi o proizvodima i aktivnosti pripreme za ponovnu uporabu kad se radi o otpadu.

Uspostavom centara za ponovnu uporabu potiče se razmjena i ponovna uporaba isluženih proizvoda ili stvari i predmeta koje posjednik ne treba i ne želi, a još uvijek se mogu koristiti. Kroz centre za ponovnu uporabu ponovno se mogu uporabiti tekstil (odjeća i obuća), namještaj, električni i elektronički uređaji, te predmeti široke potrošnje poput posuđa, knjiga, igračka, sportske opreme, bicikala, dječje opreme i sl.

Kućno kompostiranje

U Planu sprječavanja nastanka otpada kao i u cijelom Planu gospodarenja otpadom RH jedne od važnijih mjera su sprječavanje nastanka biootpada i odvojeno sakupljanje biootpada u svrhu uporabe. Kao jedna od mjera za sprječavanje nastanka biootpada definirano je i poticanje kućnog kompostiranja. Cilj je postići da kućanstva odvajaju biootpad od ostalog kućnog (komunalnog) otpada odlaganjem u spremnike za biootpad, te da kompostiranjem u vlastitim komposterima ili u vlastitom vrtu smanje ukupnu količinu proizvedenog biootpada. Za postizanje ovog cilja bit će potrebno izraditi edukacijsko informativne materijale, organizirati promidžbene aktivnosti i radionice, a s obzirom da primjena kućnog kompostiranja ovisi o dostupnim površinama za korištenje proizvedenog komposta, prioritet za provođenje ove mjere su ruralna područja, odnosno predgrađa urbanih sredina s većim brojem samostalnih stambenih jedinica s okućnicom.

Predmetni Plan gospodarenja otpadom RH obuhvaća slijedeće mjere kućnog kompostiranja:

- nabavu i distribuciju kućnih kompostera,
- izradu edukacijsko-informativnih materijala, i
- organizaciju edukativnih i promidžbenih aktivnosti i radionica.

Ostali ciljevi i prioriteti u nacionalnom Planu su sprječavanje nastanka komunalnog otpada, električnog i elektroničkog otpada, sprječavanje nastanka otpadnog papira i kartona, sprječavanje nastanka građevnog otpada.

Za plansko razdoblje u Općini Feričanci nabavit će se spremnici za kompostiranje biootpada te će se izraditi edukacijsko-informativni materijali i organizirat će se edukativne i promidžbene aktivnosti i radionice.

Izobrazno-informativne aktivnosti

Obveza jedinica lokalne samouprave je osiguranje izobrazno-informativnih aktivnosti propisanih Zakonom o održivom gospodarenju otpadom, a kako slijedi:

- jedinica lokalne samouprave dužna je o svom trošku, na odgovarajući način osigurati godišnje provedbu izobrazno-informativnih aktivnosti u vezi gospodarenja otpadom na svojem području, a osobito javne tribine, informativne publikacije o gospodarenju otpadom i objavu specijaliziranih priloga u medijima kao što su televizija i radio,
- jedinica lokalne samouprave dužna je u sklopu mrežne stranice uspostaviti i ažurno održavati mrežne stranice s informacijama o gospodarenju otpadom na svojem području,
- izvješće o provedbi izobrazno-informativnih aktivnosti sastavni je dio godišnjeg izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave.

Uspjeh i realizacija svih zadanih ciljeva gospodarenja otpadom značajno ovisi o informiranosti i kontinuiranom obrazovanju svih sudionika u procesu stvaranja i gospodarenja otpadom te je nužno kontinuirano informiranje i obrazovanje svih sudionika u procesu. Obzirom na navedeno, izobrazno-informativne aktivnosti potrebno je

ponovnu uporabu mogu pod određenim uvjetima, proizvode ili dijelove proizvoda koji su postali otpad postupkom uporabe odnosno pripremom za ponovnu uporabu (provjera, čišćenje ili popravak) pripremiti za ponovnu uporabu i uz ukidanje statusa otpada vratiti na tržište kao proizvod, *Izvor: Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022.*

organizirati na način da se osiguraju aktivnosti koje će omogućiti dostupnost informacija o važnosti i načinima sprječavanja nastanka otpada kao i važnosti odvojenog sakupljanja otpada i odgovarajućeg gospodarenja njime (primjerice sustavno informiranje javnosti putem pisanih medija, radija i televizije).

Informiranje i izobrazba mogu se provoditi i raspačavanjem letaka, postavljanjem plakata na javnim mjestima i sl. Svakako u izobrazno-informativne aktivnosti treba uključiti i edukaciju po vrtićima i školama sa svrhom razvijanja ekološke svijesti kod djece i mladih.

Sukladno navedenom za Općini Feričanci se predlažu izobrazno-informativne aktivnosti koje će biti usmjerene na odvojeno sakupljene količine otpada i sprječavanje nastanka otpada, a potrebno je uspostaviti i edukativno-informativne aktivnosti u vrtićima i školama gdje bi se organizirala predavanja.

Osim edukacija koje su usmjerene na odvojeno prikupljanje otpada, a u svrhu promicanju kružnog gospodarstva predlažu se dodatne edukacije usmjerene na sprječavanje nastanka komunalnog otpada, a osobito na sprječavanje nastanka otpada od hrane. Kako je sprječavanje nastanka otpada prvo u redu gospodarenja otpadom potrebno je intenzivirati edukacijske aktivnosti, te ne samo informirati građane putem letaka i brošura, već se više usmjeriti na oglašavanje putem društvenih mreža, a edukacije dodatno potaknuti u školama i vrtićima ili tribinama na javnim mjestima gdje je velika protočnost ljudi.

Za tu svrhu važno je izraditi plan koji bi obuhvatio sve navedene mjere sprječavanja nastanka otpada. Za provođenje sprječavanja nastanka otpada prvo je bitno razviti informativne aktivnosti, uključujući i mjere, s potrebom osvještavanja javnosti o problemima vezanim za otpad kao i aktualnim stanjem na području Općine. Mogu se organizirati kampanje u svrhu informiranja kućanstva o količinama otpada koji nastaje, a koji se odlaze na odlagališta, te nužnosti sprječavanja njegova nastanka. Komunikacijska strategija mora obuhvaćati jasno definirane ciljeve i poruke usmjerene ciljanim skupinama, kao i konkretne mjere. Treba precizno definirati kome se pojedina kampanja obraća i s kojim ciljem, kontrolirati poruku koja se odašilje, birati najučinkovitije kanale za njezino prenošenje, te provjeravati njezin učinak.

Općina Feričanci će provoditi sljedeće izobrazno-informativne aktivnosti:

- u sklopu Internet portala Općine objavljivati informacije o gospodarenju otpadom na području Općine,
- obavjestiti kućanstva o lokacijama spremnika za odvojeno sakupljanje pojedinih vrsta otpada i lokacijama mobilnih reciklažnih dvorišta po naseljima,
- izrada edukacijsko-informativnih materijala i organizaciju edukativnih i promidžbenih aktivnosti i radionica usmjerene na temu sprječavanja nastanka otpada, na temu odvojenog prikupljanja otpada i na temu kompostiranja,
- uspostava informativno-obrazovnog plana sa jasno definiranim ciljevima, porukama i ciljanim skupinama.

Akcije prikupljanja otpada

Akcije prikupljanja otpada mogu organizirati pravne i fizičke osobe — obrtnik, u suradnji s osobom koja posjeduje odgovarajuću dozvolu sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom. Akcija prikupljanja otpada može se organizirati samo uz prethodnu suglasnost upravnog odjela JLS nadležnog za poslove zaštite okoliša.

U slučaju manjih divljih odlagališta moguće je provesti akcije čišćenja okoliša. Pritom se u građanima budi svijest o važnosti odgovornog gospodarenja otpadom.

Zaključno

- **Uvođenje kućnog kompostiranja - kompostiranje u vlastitim komposterima ili u vlastitom vrtu,**
- **Izrada edukacijsko-informativnih materijala i organizacija promidžbenih aktivnosti i radionica na temu kućnog kompostiranja, odvojenog prikupljanja otpada i sprečavanja nastanka otpada,**
- **U sklopu internet portala Općine Feričanci i davatelja usluge redovito objavljivati informacije o gospodarenju otpadom na području Općine - obavještavati kućanstva o lokacijama i radnim vremenima reciklažnog dvorišta, usluzi prijevoza krupnog komunalnog otpada, informacije o odvojenom prikupljanju otpada itd.,**
- **Uspostava informativno-obrazovnog plana sa jasno definiranim ciljevima, porukama i ciljanim skupinama,**

➤ **Poticati provedbe akcija čišćenja okoliša.**

5. OPĆE MJERE ZA GOSPODARENJE OTPADOM, OPASNIM OTPADOM I POSEBNIM KATEGORIJAMA OTPADA

5.1. Opće mjere gospodarenja otpadom

U svrhu sprječavanja nastanka otpada te primjene propisa i politike gospodarenja otpadom, primjenjuje se red prvenstva gospodarenja otpadom sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom.

Gospodarenje otpadom provodi se na način koji ne dovodi u opasnost ljudsko zdravlje i koji ne dovodi do štetnih utjecaja na okoliš. Zabranjeno je odbacivanje otpada u okoliš.

Sakupljanje, prijevoz i obrada predmeta i/ili tvari koji se mogu smatrati otpadom u svrhu zaštite javnog interesa nužni su ako bi neprimjenjivanje istog moglo:

- ugroziti zdravlje ljudi,
- izazvati rizik od onečišćenja voda, zraka, tla i/ili ugrožavanje životinja ili biljaka ili narušavanje njihovih prirodnih životnih uvjeta,
- narušiti održivo korištenje voda ili tla,
- onečistiti okoliš u većoj mjeri od neophodnog,
- izazvati opasnosti od požara ili eksplozije,
- izazvati prekomjernu buku,
- pogodovati pojavi ili razmnožavanju uzročnika bolesti,
- narušiti javni red i sigurnost, ili
- značajno narušiti izgled mjesta, krajolika i/ili kulturnog dobra.

Opći ciljevi gospodarenja otpadom su:

- odvajanje gospodarskog rasta od porasta količina nastalog otpada,
- očuvanje prirodnih resursa,
- smanjenje ukupne mase otpada koja se odlaže na odlagališta,
- smanjenje emisija onečišćujućih tvari u okoliš,
- smanjenje opasnosti za zdravlje ljudi i okoliš.

Otpad čija se vrijedna svojstva mogu iskoristiti mora se odvojeno sakupljati i skladištiti.

Općina Feričanci dužan je na svom području osigurati, sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom:

1. javnu uslugu prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada,
2. odvojeno prikupljanje otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila te krupnog (glomaznog) komunalnog otpada,
3. sprječavanje odbacivanja otpada na način suprotan Zakonu o održivom gospodarenju otpadom te uklanjanje tako odbačenog otpada,
4. provedbu Plana gospodarenja otpadom RH,
5. provođenje izobrazno-informativne aktivnosti na svom području, i
6. mogućnost provedbe akcija prikupljanja otpada.

Osnovni ciljevi na nacionalnoj razini za gospodarenje otpadom koje je potrebno postići do 2022. godine u odnosu na 2015. godinu navedeni u Planu gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017. – 2022. godine su:

- unaprijediti sustav gospodarenja komunalnim otpadom,
- unaprijediti sustav gospodarenja posebnim kategorijama otpada,
- unaprijediti sustav gospodarenja opasnim otpadom,
- sanirati lokacije onečišćene otpadom,
- kontinuirano provoditi izobrazno-informativne aktivnosti,
- unaprijediti informacijski sustav gospodarenja otpadom,
- unaprijediti nadzor nad gospodarenjem otpadom,
- unaprijediti upravne postupke u gospodarenju otpadom.

5.2. Gospodarenje opasnim otpadom

Zakon o održivom gospodarenju otpadom propisuje obvezu predaje problematičnog otpada odvojeno od miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog otpada.

Općina Feričanci će osigurati infrastrukturu za odvojeno prikupljanje opasnog otpada iz kućanstva putem reciklažnog dvorišta.

U Planu gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017. – 2022. godine, kao mjera unaprjeđenja sustava gospodarenja opasnim otpadom se navodi da je potrebno provesti analizu postojećih i potrebnih kapaciteta za obradu opasnog otpada, što uključuje izradu studije izvedivosti koja će analizirati postojeće kapacitete za obradu opasnog otpada i utvrditi potrebne dodatne kapacitete. Na temelju toga će se dati dodatne smjernice za unaprjeđenje sustava koje će se moći primijeniti na jedinice lokalne samouprave.

5.3. Mjere gospodarenja posebnim kategorijama otpada

Sukladno Zakonu, **posebnom kategorijom otpada** smatraju se: biootpad, otpadni tekstil i obuća, otpadna ambalaža, otpadne gume, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatori, otpadna vozila, otpad koji sadrži azbest, medicinski otpad, otpadni električni i elektronički uređaji i oprema, otpadni brodovi, morski otpad, građevni otpad, otpadni mulj iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, otpad iz proizvodnje titan dioksida, otpadni poliklorirani bifenili i poliklorirani terfenili, određeni otpad za kojeg, temeljem analize postojećeg stanja o gospodarenju tim otpadom, ministar odlukom utvrdi da je radi ispunjavanja načela gospodarenja otpadom, provedbe reda prvenstva te zaštite ljudskog zdravlja i okoliša potrebno odrediti poseban način gospodarenja tim otpadom, te određeni otpad za kojeg je propisom Europske unije uređen način gospodarenja.

Za šest posebnih kategorija otpada uveden je sustav proširene odgovornosti proizvođača odnosno naplata naknade za stavljanje na tržište proizvoda od kojih nastaje određena kategorija otpada i uspostavljen je nacionalni sustav sakupljanja i obrade. To su ambalažni otpad, otpadna vozila, otpadna ulja, otpadne baterije i akumulatori, otpadne gume, električni i elektronički otpad.

Sukladno Uredbi o gospodarenju komunalnim otpadom u okviru sakupljanja komunalnog otpada korisniku usluge se pružaju sljedeće usluge povezane sa javnom uslugom:

- sakupljanje reciklabilnog komunalnog otpada na lokaciji obračunskog mjesta korisnika usluge,
- sakupljanje otpadnog papira, metala, plastike, stakla i tekstila putem spremnika postavljenih na javnoj površini,
- sakupljanje otpada određenog posebnim propisom koji uređuje gospodarenje otpadom u reciklažnom dvorištu odnosno mobilnom reciklažnom dvorištu.

Općina Feričanci provodi odvojeno prikupljanje posebnih kategorija otpada putem zelenih otoka za odvojeno sakupljanje papira i kartona, stakla, plastike i metala.

5.3.1. Biootpad

Biootpad je biološki razgradiv otpad iz vrtova i parkova, hrana i kuhinjski otpad iz kućanstava, restorana, ugostiteljskih i maloprodajnih objekata i slični otpad iz proizvodnje prehrambenih proizvoda.

Plan gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017. – 2022. godine definira cilj odvojenog sakupljanja 40% mase proizvedenog biootpada do 2022. godine koji je sastavni dio komunalnog otpada.

Cilj na razini RH je postići da kućanstva odvajaju biootpad od ostalog komunalnog otpada te da se njegova biološka obrada obavlja aerobnim ili anaerobnim postupcima.

Uredba o gospodarenju komunalnim otpadom predviđa odvojeno prikupljanje miješanog komunalnog otpada od biorazgradivog komunalnog otpada na način da se otpadni papir i karton prikuplja odvojeno od biootpada.

Ukupni potencijal odvojeno prikupljenog biootpada na području Općini Feričanci iznosi oko 75 t godišnje, ali treba napomenuti da prema dosadašnjim europskim iskustvima maksimalno dostignuti postotak odvajanja biootpada u kućanstvima nikada nije jednak ukupnom potencijalu⁹.

Prema projekcijama količina biootpada u Općini Feričanci, do kraja 2022. godine potrebno je sakupiti oko 30 t biootpada, da bi se postigao cilj odvojenog prikupljanja 40% mase proizvedenog biootpada.

Kućno kompostiranje biootpada je mjera unaprjeđenja sustava gospodarenja komunalnim određena Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022. godine („Narodne novine“, broj 3/17), a promicanje kućnog kompostiranja je mjera sprječavanja nastanka otpada (mjera 8.) određena Planom sprečavanja nastanka otpada koji je sastavni dio Plana gospodarenja otpadom RH.

U Općini Feričanci korisnik usluge će kompostirati putem kompostera. Korisnici usluge dužni će biti navesti u Izjavi o načinu korištenja javne usluge. Korisnik na obračunskom mjestu sam obavlja proces kompostiranja svojeg biootpada putem kompostera i neće biti potrebno odvojeno preuzimati biootpad od strane davatelja usluge.

Općina Feričanci će putem Javnog poziva za nabavu spremnika za odvojeno prikupljanje otpada nabaviti kompostere.

5.3.2. Ambalažni otpad

Sustav gospodarenja ambalažnim otpadom obuhvaća sav ambalažni otpad, neopasni i ambalažni otpad onečišćen opasnim tvarima, a cilj koji se treba ostvariti putem sustava gospodarenja ambalažnim otpadom je sprječavanje nastajanja ambalažnog otpada, ponovna uporaba ambalaže, recikliranje i drugi postupci uporabe ambalažnog otpada te u konačnici smanjenje odlaganja ambalažnog otpada.

Prema odredbama Pravilnika o ambalaži i otpadnoj ambalaži (NN 88/15, 78/16), ambalažni otpad sakupljaju tvrtke koje posjeduju odgovarajuću dozvolu za gospodarenje otpadom i koje su temeljem javnog poziva sklopile ugovor sa FZOEU o sakupljanju ambalažnog otpada, a koje će morati osigurati skladišne i tehničko-tehnološke uvjete sakupljanja ambalažnog otpada. Neovisno o navedenom davatelj usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada svejedno je obavezan u okviru Zakonom propisane obveze odvojenog prikupljanja otpadnog papira, metala, stakla, plastike i tekstila prikupljati i otpadnu ambalažu od navedenih materijala. Građane se treba poticati i educirati da odvajaju ambalažni otpad od ostalih vrsta komunalnog otpada te ga odlažu u odgovarajuće spremnike, odnosno neposredno predaju direktno tvrtkama za sakupljanje ambalažnog otpada.

Prema članku 19. Pravilnika o ambalaži i ambalažnom otpadu davatelj usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada dužan je sakupljenu ambalažu od stakla i plastike predati ili prevesti tvrtkama za sakupljanje koje su temeljem javnog poziva sklopile ugovor sa FZOEU. davatelj usluge ima pravo na naknadu od FZOEU za troškove prikupljanja za prikupljene i predane količine otpadnog stakla i otpadne plastike na skladište sakupljača utvrđenih posebnom odlukom FZOEU.

Trenutno se papir i karton, plastika, metal i staklo odvojeno prikupljaju u spremnicima na zelenim otocima.

Sukladno Uredbi o gospodarenju komunalnim otpadom prikupljanje papira i kartona odnosno biorazgradivog otpada, će se prikupljati kod korisnika usluge, a davatelj javne usluge dužan je osigurati korisniku usluge spremnik za predaju papira i kartona.

5.3.3. Građevni otpad i otpad koji sadrži azbest

Prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom, do 1. siječnja 2020. mora se putem nadležnih tijela osigurati priprema za ponovnu uporabu, recikliranje i druge načine materijalne uporabe, uključujući postupke

⁹ Compulsory implementation of separate collection of biowaste, Federal Environment Agency (Germany), 2014.

zatrpanja i nasipavanja, u kojima se otpad koristi kao zamjena za druge materijale, neopasnog građevnog otpada u minimalnom udjelu od 70% mase otpada.

U Planu gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017. – 2022. godine postavljen je cilj prema kojem je potrebno odvojeno prikupiti 75% građevnog otpada.

Prema Pravilniku o gospodarenju građevnim otpadom i otpadom koji sadrži azbest (NN 69/16), vlasnik građevnog otpada dužan je osigurati da je naveden otpad predan ovlaštenoj osobi.

Fizička osoba koja je vlasnik građevnog otpada može:

- otpad predati osobi koja upravlja reciklažnim dvorištem,
- otpad nastao od određenih proizvoda opće predviđene namjene (iz Priloga II. Pravilnika o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest) predati proizvođaču građevnog proizvoda koji na tržište područja Republike Hrvatske stavlja proizvod iste ili slične opće predviđene namjene na način da kupcu i/ili korisniku proizvoda osigura mogućnost povrata takvog uporabljenog proizvoda, što uključuje i višak materijala i mogućnost preuzimanja otpada koji nastaje od takvog proizvoda.

Gospodarenje s građevnim otpadom povjerava se osobama ovlaštenim za gospodarenje građevnim otpadom.

Prema Pravilniku o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest, vlasnik odnosno korisnik građevine u kojoj se nalazi azbest, dužan je, radi planiranja sustava gospodarenja građevnim otpadom koji sadrži azbest, na poziv jedinice lokalne samouprave, u roku određenom tim pozivom, dostaviti podatke o lokaciji građevine, procjeni količine, vrste i statusu materijala za kojeg je izvjesno da će postati azbestni otpad.

Vlasnik ili korisnik građevine ili dijela građevine dužan je:

- redovito pregledavati dijelove građevine koji sadrže azbest kako bi utvrdio da li uslijed oštećenja ili dotrajalosti dolazi do izdvajanja azbestnih čestica iz materijala (materijal koji se mrvi) i po potrebi poduzeti mjere održavanja odnosno popravka (otvrdnjavanje azbesta, površinsko očvršćivanje azbesta i dr.) kojima se sprječava izdvajanje azbestnih čestica iz tog materijala,
- kad odluči da se dotrajali dio građevine koji sadrži azbest više ne održava odnosno popravljiva, osigurati izdvajanje azbesta iz dijelova te građevine na način da se spriječi raznošenje azbestnih vlakana te čestica, prašine i komada koji sadrže azbest izvan odgovarajuće građevine odnosno gradilišta.

Posjednik azbestnog otpada dužan je azbestni otpad, kojega predaje osobi koja upravlja reciklažnim dvorištem taj otpad predati u zatvorenom spremniku ili u odgovarajućoj nepropusnoj ambalaži (zatvorena čvrsta vreća ili materijal u potpunosti omotan odgovarajućom polietilenskom folijom i dr.) ili na drugi odgovarajući način kojim se posve sprječava svako ispuštanje azbestnog otpada, azbestnih vlakana i azbestne prašine izvan odgovarajućih spremnika.

U slučaju kada posjednik azbestnog otpada, koji predaje azbestni otpad ovlaštenoj osobi, isti nije pripremio za prijevoz, tu pripremu će obaviti osoba, koja obavlja prijevoz azbestnog otpada, prije obavljanja prijevoza tog otpada.

Osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem dužna je preuzeti pošiljku azbestnog otpada, kada posjednik azbestnog otpada otpad preda u zatvorenom spremniku ili u odgovarajućoj nepropusnoj ambalaži. Kada posjednik azbestnog otpada ne postupi sukladno tome, osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem nije dužna preuzeti takvu pošiljku azbestnog otpada.

Fizičke osobe građevni otpad koji sadrži azbest bez naknade predaju ovlaštenoj osobi koja ima sklopljen ugovor s FZOEU za prijevoz građevnog otpada koji sadrži azbest. Naknadu troškova prijevoza i zbrinjavanja takvog otpada osiguravaju JLS i FZOEU. Poslovni subjekti uz naknadu predaju građevni otpad koji sadrži azbest ovlaštenoj osobi za gospodarenje ovom vrstom otpada.

Odlaganje čvrsto vezanog azbestnog otpada – građevnog otpada koji sadrži azbest i čvrsto vezani azbestni otpad, dozvoljeno je na odlagalištu neopasnog otpada, na posebno izdvojenoj kazeti za azbest.

Općina Feričanci dužna je osobi koja upravlja odgovarajućim reciklažnim dvorištem u cijelosti nadoknaditi sljedeće troškove gospodarenja građevnim otpadom koji sadrži azbest koji je nastao u kućanstvu:

- troškove koji nastaju u reciklažnom dvorištu radi preuzimanja, skladištenja i pripreme za prijevoz,
- troškove prijevoza od odgovarajućeg reciklažnog dvorišta do odlagališta s posebno izgrađenom kazetom za zbrinjavanje azbesta, i
- troškove zbrinjavanja građevnog otpada koji sadrži azbest na odlagalištu s posebno izgrađenom kazetom za zbrinjavanje azbesta.

Općina Feričanci dužna je dopisom, odnosno putem sredstava javnog priopćavanja ili na drugi odgovarajući način, uputiti poziv vlasnicima odnosno korisnicima građevina u kojima se nalazi azbest i od njih pribaviti podatke o lokacijama na kojima se nalazi azbest na području Općine, procjeni količine, vrste i statusu materijala za kojeg je izvjesno da će postati azbestni otpad. Prikupljene podatke Općine Feričanci treba dostaviti FZOEU.

5.3.4. Otpadni tekstil i obuća

Otpadni tekstil i obuću građani predaju:

- davatelju usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada putem spremnika za odvojeno prikupljanje otpadnog tekstila postavljenog na javnoj površini ili na drugi odgovarajući način,
- osobi koja upravlja reciklažnim dvorištem, ili
- prodavatelju tekstila i/ili obuće (čije su prodajne površine veće od 400 m²).

Pravna osoba ili fizička osoba-obrtnik, otpadni tekstil i obuću predaje sakupljaču odnosno oporabitelju otpadnog tekstila i obuće.

Sukladno Pravilniku o gospodarenju otpadnim tekstilom i otpadnom obućom (NN 99/15) prodavatelj je dužan osigurati preuzimanje otpadnog tekstila i/ili otpadne obuće u svojem prodajnom prostoru od posjednika iz kućanstva, bez naknade i bez obveze kupnje, i to za onu vrstu tekstila odnosno obuće koja se predaje kao otpad, a koju ima u svom asortimanu prodaje. Prodavatelj je dužan, na vidljivom mjestu, u svojem prodajnom prostoru ili neposrednoj blizini istog pod njegovim nadzorom osigurati spremnike za sakupljanje otpadnog tekstila i/ili otpadne obuće. Odredbe se odnose na prodavatelje čije su prodajne površine tekstila i/ili obuće veće od 400 metara kvadratnih.

U planskom razdoblju se predlaže postavljanje dodatnih spremnika za sakupljanje otpadnog tekstila i obuće iz komunalnog otpada na javnim mjestima te će tekstil moći odvoziti u mobilno reciklažno dvorište i reciklažno dvorište.

5.3.5. Medicinski otpad

Medicinski otpad je potrebno odvojeno sakupljati na mjestu nastanka te ga, ovisno o proizvedenim količinama, privremeno skladištiti do njegove obrade odnosno predaje ovlaštenom sakupljaču/obrađivaču.

Sukladno zakonskim odredbama, a obzirom na godišnje količine proizvedenog medicinskog otpada, razlikuju se i obveze proizvođača otpada u smislu nužnog osiguranja odgovarajućeg skladišnog prostora za privremeno skladištenje medicinskog otpada.

Proizvođač medicinskog otpada može otpad predati tvrtki ovlaštenoj za obavljanje odgovarajuće djelatnosti gospodarenja otpadom, samostalno ga obraditi ukoliko posjeduje odgovarajuću dozvolu ili ga isporučiti na obradu izvan RH.

Obrada zaraznog medicinskog otpada obavlja se odgovarajućim fizikalno-kemijskim postupcima ili drugim odgovarajućim postupcima kojima se osigurava uklanjanje svih opasnih svojstava otpada. Također je moguć i njegov izvoz ili zbrinjavanje postupcima spaljivanja.

Nakon odgovarajuće obrade infektivnog otpada, a prije daljnjeg postupanja, ispitivanjima se dokazuje nepostojanje opasnih svojstava te se takav otpad smatra neopasnim proizvodnim otpadom koji se može uputiti

na uporabu ili zbrinjavanje, uključujući i odlaganje na odlagališta neopasnog otpada, uz odgovarajući dokaz o nepostojanju opasnih svojstava.

Zbrinjavanje farmaceutskog, citotoksičnog i citostatskog te kemijskog i sličnog opasnog medicinskog otpada, obavlja se u postrojenju ovlaštenom za zbrinjavanje opasnog otpada spaljivanjem.

Odgovarajući uvjeti privremenog skladištenja patološkog otpada, prije njegova konačnog zbrinjavanja spaljivanjem u krematorijima ili zakapanjem u groblja sukladno propisu kojim je regulirano gospodarenje medicinskim otpadom, moraju se osigurati unutar zdravstvene ustanove koja je proizvođač tog otpada odnosno unutar odgovarajućeg područja groblja i/ili krematorija.

Građani u Općini Feričanci će moći stare lijekove i sličan farmaceutski otpad predati u reciklažno dvorište ili odnijeti u ljekarne. Kao jedna od mjera se preporučuje naglasiti putem mrežnih stranica kako građani mogu stare lijekove i sličan farmaceutski otpad predati u ljekarne.

Na nacionalnoj razini u Planu gospodarenja otpadom RH navodi se kao mjera da je potrebno unaprijediti sustav gospodarenja medicinskim otpadom i to unaprjeđenjem praćenja toka kao i unaprjeđenjem postojećeg sustava obrade medicinskog otpada.

5.3.6. Električni i elektronički otpad

Pravilnikom o gospodarenju otpadnom električnom i elektroničkom opremom (NN 42/14, 48/14, 107/14, 139/14) propisane su obveze gospodarenja električnim i elektroničkim otpadom (EE otpad).

Posjednik EE otpada obavezan je EE otpad odvajati od miješanog komunalnog otpada i od ostalih vrsta otpada te ga predati u cijelosti i u stanju iz kojeg je vidljivo da nije prethodno rastavljan radi vađenja zasebnih komponenti ili dijelova. Takvim EE otpadom smatraju se i prethodno nerastavljeni dijelovi EE opreme koja se sastoji od više cjelina (npr. monitori računala, elektromotori crpki ili kompresora i sl.).

Posjednik EE otpada u registriranoj osobi obavezan je posebno odvojiti i evidentirati EE otpad koji odgovara definiciji EE otpada iz kućanstva od ostalog EE otpada te ga odvojeno i uz ostali EE otpad predati sakupljaču uz odgovarajuće prateće listove. Posjednik EE otpada koji je sukladno posebnom propisu klasificiran kao opasan otpad nije obavezan uz prateći list predati deklaraciju o svojstvima otpada kao ni izvješće o ispitivanju svojstava tog EE otpada.

Predaja odvojeno sakupljenog EE otpada obavlja se bez naplate za kućanstva i registrirane osobe.

Sabirni centar je mjesto sakupljanja EE otpada koje predstavlja dio mreže mjesta sakupljanja EE otpada koji nastaje u kućanstvu i u registriranoj osobi, kao što su: komunalna tvrtka, prodavatelj, serviser, sabirno mjesto sakupljača, prihvatno mjesto obrađivača, reciklažno dvorište i ostala mjesta za preuzimanje i skladištenje EE otpada.

Prodavatelj s maloprodajnom trgovinom koja ima više od 400 m² prodajne površine za EE opremu mora unutar svog poslovnog prostora osigurati preuzimanje EE otpada vanjskih dimenzija do 25 cm od posjednika u kućanstvu bez naknade i bez obveze kupnje – sukladno članku 10. Pravilnika o gospodarenju otpadnom električnom i elektroničkom opremom.

Posjednik EE otpad može predati ovlaštenom sakupljaču koji ga u takvom stanju predaje ovlaštenom obrađivaču. Sakupljač je obavezan, na poziv posjednika EE otpada u kućanstvu, bez naplate i unutar 20 dana od poziva preuzeti EE otpad čija je ukupna masa veća od 30 kg, a može preuzeti i manju količinu. Posjednik EE otpada u kućanstvu obavezan je prilikom predaje EE otpada sakupljaču potvrditi primopredaju EE otpada potpisom na obrascu Potvrda o primopredaji EE otpada u kućanstvu.

5.3.7. Ostale posebne vrste otpada

Posjednici otpadne gume mogu predati u reciklažno dvorište (nakon uspostave), vulkanizeru prilikom zamjene guma ili na skladište sakupljača. Ovlašten sakupljač dužan je preuzeti otpadne gume bez naplate od posjednika otpadnih guma.

Otpadno vozilo u cijelosti može biti isporučeno ovlaštenom sakupljaču ako ima sve osnovne sastavne dijelove motornog vozila posebno motor i karoseriju, kotače vozila, automobilske gume i baterije i akumulatore. Posjednik otpadnog vozila mora sakupljaču uz otpadno vozilo predati presliku prometne dozvole. Ako posjednik otpadnog vozila posjeduje otpadno vozilo nepoznatog vlasnika uz otpadno vozilo kada ga predaje sakupljaču obavezan je priložiti zapisnik komunalnog redarstva.

Posjednik iz kućanstva dužan je otpadnu prijenosnu bateriju ili akumulator predati prodavatelju, serviseru prilikom održavanja uređaja koji sadrži prijenosnu bateriju i akumulator, osobi koja upravlja reciklažnim dvorištem ili ugovornom sakupljaču.

Zaključno

- **Uspostaviti reciklažno dvorište,**
- **Uspostava mobilnog reciklažnog dvorišta,**
- **Edukativne mjere u cilju sprječavanja nastanka EE otpada.**

6. MJERE PRIKUPLJANJA MIJEŠANOG I BIORAZGRADIVOG KOMUNALNOG OTPADA

Sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom do kraja 2020. godine količinu biorazgradivog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta u RH treba svesti na 264.661 tona odnosno 35% količine odložene 1997. godine.

Planom gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017. – 2022. godine za plansko razdoblje propisuje se obveza smanjenja ukupne količine proizvedenog komunalnog otpada za 5% u odnosu na ukupno proizvedenu količinu u 2015. godini, odvojenog prikupljanja 60% komunalnog otpada (prvenstveno papir, karton, staklo, plastika, metal, biootpad i dr.), odvojenog prikupljanja 40% biootpada iz komunalnog otpada te odlaganja manje od 25% komunalnog otpada na odlagališta. Navedeni ciljevi direktno utječu na količine proizvedenog miješanog komunalnog otpada, te je stoga razvidno da količine miješanog komunalnog otpada trebati znatno smanjiti.

Za postizanje cilja u kojem je potrebno odložiti manje od 25% komunalnog otpada, u Planu gospodarenja otpadom RH je predložena mjera praćenja udjela biorazgradivog otpada u miješanom komunalnom otpadu, a mjera uključuje redovite analize sastava miješanog komunalnog otpada za potrebe praćenja ciljeva i određivanja udjela biorazgradive komponente u otpadu.

Miješani komunalni otpad se prikuplja u okviru javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada koju pruža davatelj usluge, a u cilju prikupljanja miješanog komunalnog otpada potrebno je primijeniti sljedeće mjere:

- Osigurati prikupljanje miješanog komunalnog otpada od pojedinih korisnika i prijevoz tog otpada do ovlaštene osobe za njegovu obradu.
- Osigurati redoviti odvoz miješanog komunalnog otpada korištenjem specijalnih vozila kojima će se spriječiti rasipanje otpada te širenje neugodnih mirisa.
- Predstavničko tijelo JLS dužno je donijeti Odluku o načinu pružanja javnih usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada, a sve sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom. Osim navedenih mjera potrebno je provoditi i mjere za izbjegavanje i smanjenje nastajanja komunalnog otpada u kućanstvima te iz javnih i uslužnih djelatnosti.
- Korisniku javne usluge osigurati mogućnost odvojene predaje biorazgradivog komunalnog otpada putem reciklažnog dvorišta i mobilnog reciklažnog dvorišta te spremnika na javnoj površini.

Potrebno će biti ulagati u zamjenu postojećih spremnika za sakupljanje miješanog komunalnog otpada zbog dotrajalosti ili oštećenja.

Osim navedenih mjera potrebno je provoditi i mjere za izbjegavanje i smanjenje nastajanja komunalnog otpada u kućanstvima te iz javnih i uslužnih djelatnosti. Člankom 33. Zakona o održivom gospodarenju otpadom propisane su odredbe sustava naplate prikupljanja i obrade miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada, kao i poticajna naknada za smanjenje količine miješanog komunalnog otpada (Članak 29.). Davatelj usluge

dužan je obračunati cijenu javne usluge na način kojim se osigurava primjena načela »onečišćivač plaća«, a cijenu usluge obračunavati razmjerno količini predanog otpada u obračunskom razdoblju, pri čemu je kriterij količine otpada u obračunskom razdoblju masa predanog otpada ili volumen spremnika otpada i broj pražnjenja spremnika.

Obračun cijene javne usluge je propisan Uredbom o gospodarenju komunalnim otpadom.

Za potrebe smanjenja količine miješanog komunalnog otpada FZOEU će davati poticajne naknade.

Sukladno članku 30. stavku 7. Zakona o održivom gospodarenju otpadom Općina Feričanci donosi Odluku o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada. Korisniku usluge mora biti osigurana mogućnost odvojene predaje otpada na njegovom obračunskom mjestu i korištenjem reciklažnog dvorišta odnosno mobilnog reciklažnog dvorišta.

Prema Uredbi o gospodarenju komunalnim otpadom javna usluga u okviru sustava sakupljanja komunalnog otpada se pruža u skladu sa odvojenom primopredajom miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada (biorazgradivi komunalni otpad u okviru javne usluge je biootpad i otpadni papir i karton) putem spremnika kod korisnika usluge.

Zaključno

- **Uspostaviti javnu uslugu sakupljanja komunalnog otpada sa odvojenom primopredajom biorazgradivog komunalnog otpada (biootpad i otpadni papir i karton) putem spremnika kod korisnika usluge,**
- **Uvođenje cijene javne usluge za količinu predanog miješanog otpada po volumenu i broju pražnjenja spremnika prema Uredbi o gospodarenju komunalnim otpadom,**
- **Provoditi mjere i aktivnosti sprječavanja nastanka komunalnog otpada u kućanstvima, javnim ustanovama i uslužnim djelatnostima.**

7. MJERE ODVOJENOG PRIKUPLJANJA OTPADNOG PAPIRA, METALA, STAKLA I PLASTIKE TE KRUPNOG (GLOMAZNOG) KOMUNALNOG OTPADA

Odvojeno prikupljanje korisnih komponenti otpada na mjestu nastanka i njihova uporaba imaju glavnu ulogu u uređenom cjelovitom sustavu gospodarenja komunalnim otpadom. Na taj način se izravno utječe na izbjegavanje i smanjenje količina komunalnog otpada.

Cilj na nacionalnoj razini je odvojeno prikupiti 60% komunalnog otpada (prvenstveno papir, karton, staklo, plastika, metal, biootpad i dr.) do kraja 2022. godine.

Prema Planu gospodarenja otpadom RH težište u sustavu gospodarenja komunalnim otpadom će biti na odvojenom sakupljanju komunalnog otpada i to kroz osiguranje potrebne infrastrukture za odvajanje komunalnog otpada: na mjestu nastanka otpada, putem reciklažnih dvorišta, na javnim površinama te kroz provedbu propisa za posebne kategorije otpada.

Mjere za ostvarivanje cilja (odvojeno prikupiti 60% komunalnog otpada do kraja 2022. godine):

- nabava opreme i vozila za odvojeno prikupljanje papira, kartona, metala, plastike, stakla i tekstila,
- izgradnja i opremanje novih, te po potrebi povećanje kapaciteta u unaprjeđenje tehnologije postojećih postrojenja za sortiranje odvojeno prikupljenog papira, kartona, metala, stakla, plastike i dr. (sortirnice)
- izgradnja i opremanje reciklažnih dvorišta, nabava mobilnih reciklažnih dvorišta, provedba izobrazno-informativnih aktivnosti za lokalno stanovništvo.

a) Odvojeno skupljanje otpada u domaćinstvima

Na području Općine Feričanci uspostavljen je sustav odvojenog prikupljanja otpada putem zelenih otoka na javnoj površini (papir i karton, plastika, metal, staklo,).

Odlukom o načinu pružanja javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada na području Općine Feričanci propisan definirat će se usluga prikupljanja miješanog komunalnog otpada i biorazgradivog komunalnog otpada te usluga povezana s javnom uslugom.

Miješani komunalni otpad prikuplja se u spremnicima (kantama) za prikupljanje miješanog komunalnog otpada volumena 120 L i 1.100 L. Od biorazgradivog komunalnog otpada, otpadni papir i karton će se prikupljati u spremnicima (vrećama) za otpadni papir i karton volumena 120 L, a biootpad će se prikupljati u spremnicima (komposterima) za prikupljanje biootpada. Reciklabilni otpad će se prikupljati u vrećama za reciklabilni otpad volumena od 60 L ili 120 L.

U reciklažnom dvorištu će se sakupljati već navedene vrste otpada, a i sve ostale posebne vrste sukladno Prilogu 1. Reciklažno dvorište na području Općine Feričanci nakon izgradnje i opremanja pružat će mogućnost odvojenog sakupljanja izdvojenih komponenti komunalnog otpada koje se mogu ponovno upotrijebiti (EE otpad, tekstil, glomazni otpad, ...). Sakupljene komponente komunalnog otpada koje se mogu ponovno upotrijebiti, na reciklažnom dvorištu će se sakupljati u kontroliranim uvjetima (zatvoreni kontejneri) i uz nadzor zaposlenika reciklažnog dvorišta te uz vođenje evidencije. Na taj način projekt će doprinijeti pripremi za ponovnu uporabu (Smjernice za ponovnu uporabu u Republici Hrvatskoj, FZOEU, 2016.)

Jedinica lokalne samouprave koja nije na svom području osigurala funkcioniranje reciklažnog dvorišta, dužna je osigurati odvojeno sakupljanje komunalnog otpada putem mobilnog reciklažnog dvorišta najmanje jednom svaka tri mjeseca u svakom naselju.

Nakon izgradnje reciklažnog dvorišta Općina Feričanci dužna je osigurati odvojeno sakupljanje komunalnog otpada putem mobilnog reciklažnog dvorišta najmanje jednom svaka četiri mjeseca u svakom naselju, izuzevši naselje u kojem se nalazi reciklažno dvorište.

b) Odvojeno prikupljanje krupnog (glomaznog otpada)

Općina Feričanci putem davatelja usluge izvršava obvezu odvojenog prikupljanja krupnog (glomaznog) komunalnog otpada na način da je osigurana usluga prijevoza tog otpada dva puta godišnje bez naknade. Sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom zabranjeno je krupni (glomazni) otpad odbacivati i sakupljati na javnoj površini, osim putem spremnika.

Davatelj usluge dužan je, na prikladan način, obavijestiti korisnike usluge o danu i mjestu odvoza krupnog (glomaznog) komunalnog otpada te osigurati obavljanje poslova njegova prijevoza na zahtjev korisnika usluge. Zabranjeno je s krupnim (glomaznim) komunalnim otpadom odlagati bačve, kante i slične posude u kojima ima ulja, boja, kiselina i drugih opasnih tvari te drugi problematični otpad.

c) Odvojeno skupljanje otpada u gospodarskim djelatnostima

Kao i u slučaju gospodarenja s komunalnim otpadom iz domaćinstava, svi gospodarski subjekti, proizvođači miješanog komunalnog otpada i otpada sličnog komunalnom, moraju poduzeti mjere za odvojeno prikupljanje otpada. Navedeno znači da u okvirima radnog prostora mora biti osigurano jedno ili više mjesta za odlaganje otpadnog papira i kartona, plastike, metalnog otpada, drva, tekstila, posebnih kategorija otpada i glomaznog otpada. Davatelj usluge će osigurati odvojeno sakupljanje miješanog komunalnog otpada, biorazgradivog komunalnog otpada i reciklabilnog komunalnog otpada putem spremnika na javnoj površini.

d) Odvojeno skupljanje komunalnog otpada iz javnih i uslužnih djelatnosti

Komponente komunalnog otpada potrebno je odvojeno skupljati u sklopu radnih prostora javnih i uslužnih djelatnosti. Sustav sakupljanja je potrebno ustrojiti prema tipu djelatnosti. U gradskim službama naglasak je osim na otpadni papir i karton i uredski pribor potrebno staviti i na odvojeno skupljanje vrsta otpada koje mogu sadržavati opasne komponente (toneri, fluorescentne cijevi, baterije i sl.). Davatelj usluge će osigurati odvojeno sakupljanje miješanog komunalnog otpada, biorazgradivog komunalnog otpada i reciklabilnog komunalnog otpada putem spremnika na javnoj površini.

Zaključno

- **Uspostaviti reciklažno dvorište i mobilno reciklažno dvorište,**
 - **Prikupljati krupni (glomazni) komunalni otpad prema rasporedu odvoza davatelja usluge i na zahtjev korisnika usluge**
 - **Odvojeno prikupljati otpadni papir i karton na kućnom pragu i ostali reciklabilni otpad**
 - **Prema potrebi, zamjena postojećih spremnika zbog dotrajalosti**
-

8. POPIS PROJEKATA VAŽNIH ZA PROVEDBU ODREDBI PLANA GOSPODARENJA OTPADOM RH

Popis projekata na području Općine Feričanci, važnih za provedbu odredbi Plana gospodarenja otpadom RH:

➤ Izgradnja reciklažnog dvorišta i uvođenje mobilnog reciklažnog dvorišta
➤ Uspostaviti javnu uslugu sakupljanja komunalnog otpada sa odvojenom primopredajom biorazgradivog komunalnog otpada (biootpad i otpadni papir i karton) putem spremnika kod korisnika usluge
➤ Kontinuirane edukativne i informativne aktivnosti
➤ Potrebno je jačanje aktivnosti provedbe akcija prikupljanja otpada, uključujući akcije čišćenja okoliša
➤ Uklanjanje lokacija divljih odlagališta, odnosno lokacija onečišćenih otpadom (prema potrebi),
➤ Uvođenje cijene javne usluge za količinu predanog miješanog otpada po volumenu i broju pražnjenja spremnika
➤ Uvođenje kućnog kompostiranja - kompostiranje u vlastitim komposterima ili u vlastitom vrtu

9. ORGANIZACIJSKI ASPEKTI, IZVORI I VISINA FINANCIJSKIH SREDSTAVA ZA PROVEDBU MJERA GOSPODARENJA OTPADOM

9.1. Organizacijski aspekti i izvori financiranja

Financiranje provedbe mjera gospodarenja otpadom regulirano je člankom 209. Zakona o zaštiti okoliša (NN 80/13, 78/15, 12/18). Prema Zakonu, sredstva se mogu osigurati iz javnih izvora: državnog proračuna, proračuna jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave, FZOEU, te iz drugih izvora prema odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom.

Mjere je moguće financirati i putem privatnih izvora: kroz sustav koncesija, javnog privatnog partnerstva i drugih odgovarajućih modela takvog financiranja sukladno posebnim propisima.

Ostali mogući instrumenti financiranja uključuju: donacije, kredite, sredstva međunarodne pomoći, sredstva stranih ulaganja namijenjenih za zaštitu okoliša i druga sredstva propisana posebnim zakonom, te sredstva iz instrumenata, programa i fondova EU.

Sva sredstva za financiranje zaštite okoliša, pa tako i provođenje mjera gospodarenja otpadom koriste se za očuvanje, zaštitu i unapređivanje stanja okoliša, u skladu sa strategijama i programima

Odluka o donošenju Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. - 2022. godine (NN 3/2017) definira financijske izvore sustava gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj kako je navedeno u *Tablica 13.*

Tablica 13. Sredstva za provedbu projekata u području gospodarenja otpadom prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. - 2022. godine

Javni izvor:	Državni proračun
	Proračuni JLS-a i JP(R)S-a i sredstava davatelja javnih usluga i isporučitelja vodnih usluga (u vlasništvu jedinica lokalne samouprave)
	EU fondovi (Operativni program konkurentnost i kohezija 2014-2020)
	FZOEU/ HV
Kreditni banaka	Svjetska banka, Europska banka za razvoj, Europska investicijska banka, itd.

Privatni izvor:	Privatna ulaganja u sve vrste obrade otpada
	Privatna ulaganja u CGO-e (javno-privatno partnerstvo, koncesije i dr.)
	Privatna ulaganja u primarno izdvajanje i prikupljanje otpada – postrojenja za reciklažu i skupljanje (javno-privatno partnerstvo, koncesije i dr.)

Općina Feričanci redovito i transparentno na svojim web stranicama objavljuje Proračun Općine za tekuću godinu s projekcijama za iduće dvije godine. Proračun za 2018. godinu i projekcije proračuna Općine Feričanci 2019/2020. navodi aktivnosti koje se odnose na temu otpada:

- Zbrinjavanje komunalnog otpada;
- Projekt reciklažnog dvorišta.

9.1.1. Visina financijskih sredstava

Sustav gospodarenja otpadom u potpunosti može funkcionirati jedino ako je izgrađena odnosno postavljena cjelokupna komunalna infrastruktura koja se odnosi na otpad.

U idućoj tablici prikazana je procjena potrebnih financijskih sredstava za sve glavne aktivnosti u gospodarenju otpadom predviđene za plansko razdoblje 2018.-2023. Procjena potrebnih financijskih sredstava Općine Feričanci su dane za cijeli period realizacije aktivnosti, ovisno da li se radi o aktivnosti koja će se provesti u jednoj godini ili u periodu od par godina. Također su navedeni i izvori financiranja te godina/e provedbe pojedine aktivnosti, odnosno godina/e realizacije pojedinog troška

Tablica 14. Proračun potrebnih ulaganja u stavke gospodarenja otpadom

RB	Aktivnost	Procjena ulaganja (HRK)*	Godina realizacije	Izvor financiranja 2018. - 2023.			
				Sredstva općine ukupno za navedeni period realizacije (HRK)	%	Vanjski izvori ukupno za navedeni period realizacije (HRK)	%
1	Monitoring nad saniranim odlagalištem	150.000,00	2018. - 2023.	150.000,00	100%	0,00	0%
2	Projektna dokumentacija za izgradnju reciklažnog dvorišta	57.900,00	2018.	11.580,00	20%	46.320,00	FZOEU 80%
3	Radovi na izgradnji reciklažnog dvorišta	2.500.000,00	2018. - 2019.	375.000,00	15%	2.125.000,00	EU 85%
4	Stručni nadzor nad izgradnjom reciklažnog dvorišta	112.500,00	2018. - 2019.	16.875,00	15%	95.625,00	EU 85%
5	Tehnička pomoć pri upravljanju projektom izgradnje reciklažnog dvorišta	112.500,00	2018. - 2019.	16.875,00	15%	95.625,00	EU 85%
6	Provođenje informativno obrazovnih aktivnosti i promidžba i vidljivost projekta izgradnje reciklažnog dvorišta	85.000,00	2018. - 2019.	12.750,00	15%	72.250,00	EU 85%
7	Mobilno reciklažno dvorište***	200.000,00	2018.				
9	Edukativne i informativne aktivnosti	50.000,00	2018. - 2023.	50.000,00	100%	0,00	0%
10	Edukativne i informativne aktivnosti u cilju sprečavanja nastanka EE otpada	5.000,00	2019. - 2023.	5.000,00	100%	0,00	0%
11	Provedba akcija sakupljanja otpada	30.000,00	2018. - 2023.	30.000,00	100%	0,00	0%
12	Uklanjanje/sanacija lokacija onečišćenih otpadom (prema potrebi)	10.000,00	2018. - 2023.	10.000,00	100%	0,00	0%
13	Nabava spremnika za odvojeno prikupljanje otpada na kućnom pragu uključujući kompostere**	500.000,00	2018.	75.000,00	15%	425.000,00	EU 85%
ukupni troškovi za planski period (HRK):				753.080,00		2.859.820,00	

*iznosi su s uključenim PDV-om

** ne poznaju se još točni podaci o maksimalnom iznosu po pojedinačnom sufinanciranju

*** ne poznaju se još točni podaci o izvorima i postocima sufinanciranja

Sumacija potrebnih financijskih sredstava po godinama koja Općina treba osigurati iz vlastitih izvora prikazana je u idućoj tablici. Vidljivo je da se najveći trošak predviđa za 2018. godinu kada je planirana izgradnja reciklažnog dvorišta i nabava opreme za odvojeno prikupljanje otpada i kompostiranje koje sufinancira JLS u iznosu od 15%.

Tablica 15. Potrebna financijska sredstva Općine Feričanci za realizaciju planiranih aktivnosti

Potrebna financijska sredstva općine za realizaciju plana - po godinama (HRK)*						
2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.	
449.830,00 kn	139.250,00 kn	41.000,00 kn	41.000,00 kn	41.000,00 kn	41.000,00 kn	

*iznosi su s uključenim PDV-om

9.2. Rokovi i nositelji izvršenja plana

9.2.1. Terminski plan

Terminski plan donosi se za razdoblje trajanja ovog Plana, odnosno 6 godina. U idućoj tablici on je iskazan kroz godine za pojedine definirane aktivnosti.

Tablica 16. Terminski plan s rokovima

RB	Aktivnost	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
1	Monitoring nad saniranim odlagalištem						
2	Projektna dokumentacija za izgradnju reciklažnog dvorišta						
3	Radovi na izgradnji reciklažnog dvorišta						
4	Stručni nadzor nad izgradnjom reciklažnog dvorišta						
5	Tehnička pomoć pri upravljanju projektom izgradnje reciklažnog dvorišta						
6	Provođenje informativno obrazovnih aktivnosti i promidžba i vidljivost projekta izgradnje reciklažnog dvorišta						
7	Mobilno reciklažno dvorište						
9	Edukativne i informativne aktivnosti						
10	Edukativne i informativne aktivnosti u cilju sprečavanja nastanka EE otpada						
11	Provedba akcija sakupljanja otpada (akcije čišćenja okoliša)						
12	Uklanjanje/sanacija lokacija onečišćenih otpadom (prema potrebi)						
13	Nabava spremnika za odvojeno prikupljanje otpada						

9.2.2. Nositelji izvršenja Plana gospodarenja otpadom

Plan gospodarenja otpadom Općine Feričanci 2018.-2023. temeljni je planski dokument koji regulira gospodarenje otpadom u Općini, s time da osim planske ima i operativnu narav.

Glavni dionici uspostave i provedbe integralnog sustava gospodarenja otpadom u Općini Feričanci su nadležni upravni odjeli Općine Feričanci i FEŠK d.o.o.

Prilog 1. Popis otpada kojeg je osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem dužna zaprimati

<i>Naziv</i>	<i>Vrsta</i>	<i>Opis</i>
Problematični otpad	01 10*	ambalaža koja sadrži ostatke opasnih tvari ili je onečišćena opasnim tvarima
	15 01 11*	metalna ambalaža koja sadrži opasne krute porozne materijale (npr. azbest), uključujući prazne spremnike pod tlakom
	16 05 04*	plinovi u posudama pod tlakom (uključujući halone) koji sadrže opasne tvari
	20 01 13*	otapala
	20 01 14*	kiseline
	20 01 15*	lužine
	20 01 17*	fotografske kemikalije
	20 01 19*	pesticidi
	20 01 21*	fluorescentne cijevi i ostali otpad koji sadrži živu
	20 01 23*	odbačena oprema koja sadrži klorofluorouglikje
	20 01 26*	ulja i masti koji nisu navedeni pod 20 01 25
	20 01 27*	boje, tiskarske boje, ljepila i smole, koje sadrže opasne tvari
	20 01 29*	deterdženti koji sadrže opasne tvari
	20 01 31*	citotoksici i citostatici
	20 01 33*	baterije i akumulatori obuhvaćeni pod 16 06 01, 16 06 02 ili 16 06 03 i nesortirane baterije i akumulatori koji sadrže te baterije
20 01 35*	odbačena električna i elektronička oprema koja nije navedena pod 20 01 21 i 20 01 23, koja sadrži opasne komponente	
20 01 37*	drvo koje sadrži opasne tvari	
Otpadni papir	15 01 01	papirna i kartonska ambalaža
	20 01 01	papir i karton
Otpadni metal	15 01 04	metalna ambalaža
	20 01 40	metali
Otpadno staklo	15 01 07	staklena ambalaža
	20 01 02	staklo
Otpadna plastika	15 01 02	plastična ambalaža
	20 01 39	plastika
Otpadni tekstil	20 01 10	odjeća
	20 01 11	tekstil
Krupni (glomazni) otpad	20 03 07	glomazni otpad
Jestiva ulja i masti	20 01 25	jestiva ulja i masti
Boje	20 01 28	boje, tiskarske boje, ljepila i smole, koje nisu navedene pod 20 01 27
Deterdženti	20 01 30	deterdženti koji nisu navedeni pod 20 01 29

Naziv	Vrsta	Opis
Lijekovi	20 01 32	lijekovi koji nisu navedeni pod 20 01 31
Baterije i akumulatori	20 01 34	baterije i akumulatori, koji nisu navedeni pod 20 01 33
Električna i elektronička oprema	20 01 36	odbačena električna i elektronička oprema, koja nije navedena pod 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35
Građevni otpad iz kućanstva¹⁰	17 01 01	beton
	17 01 02	cigle
	17 01 03	crijep/pločice i keramika
	17 04 11	kabelski vodiči koji nisu navedeni pod 17 04 10*
	17 06 01*	izolacijski materijali koji sadrže azbest
	17 06 03*	ostali izolacijski materijali, koji se sastoje ili sadrže opasne tvari
	17 06 04	izolacijski materijali koji nisu navedeni pod 17 06 01* i 17 06 03*
	17 06 05*	građevinski materijali koji sadrže azbest
	17 08 01*	građevinski materijali na bazi gipsa onečišćeni opasnim tvarima
	17 08 02	građevinski materijali na bazi gipsa koji nisu navedeni pod 17 08 01*
Ostalo	08 03 17*	08 03 17* otpadni tiskarski toneri koji sadrže opasne tvari
	08 03 18 *	08 03 18 otpadni tiskarski toneri koji nisu navedeni pod 08 03 17*
	16 01 03	16 01 03 otpadne gume
	18 01 01	18 01 01 oštri predmeti (osim 18 01 03*)

¹⁰ odnosi se samo na građevni otpad koji nastaje održavanjem i manjim popravcima koje obavlja sam vlasnik u količini ne većoj od 200 kg u šest uzastopnih mjeseci.

Prilog 2. Popis kratica

HAOP	Hrvatska agencija za okoliš i prirodu
CGO	Centar za gospodarenje otpadom
EU	Europska unija
FZOEU	Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost
JLS	Jedinica lokalne samouprave
JP(R)S	Jedinica područne (regionalne) samouprave
KBO	Ključni broj otpada prema Pravilniku o katalogu otpada (NN 90/15)
NN	Narodne novine
PCB/PCT	Poliklorirani bifenili / Poliklorirani terfenili
PGO	Plan gospodarenja otpadom
Postupci R/D	Postupci obrade otpada prema Zakonu o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13)
RH	Republika Hrvatska
EE otpad	Električni i elektronički otpad
ROO	Registar onečišćavanja okoliša

Prilog 3. Popis tablica i slika

Popis slika

Slika 1. Položaj Općine Feričanci u Osječko-baranjskoj županiji⁹

Slika 2. Količine komunalnog otpada za razdoblje 2012. - 2016.¹¹

Slika 3. Količine proizvodnog otpada u razdoblju 2012. – 2016.¹⁴

Slika 4. Sanirano odlagalište „Strm Breg“²⁰

Slika 5. Shema sustava sprječavanja nastanka otpada sukladno Planu gospodarenja otpadom RH za razdoblje 2017.-2022.²⁶

Popis tablica

Tablica 1. Zakoni i provedbeni propisi u području gospodarenja otpadom²

Tablica 2. Kretanje ukupnog broja stanovnika Općine Feričanci od 1948. do 2011.godine¹⁰

Tablica 3. Broj stanova prema načinu korištenja u 2011. godini¹⁰

Tablica 4. Količine sakupljenog komunalnog otpada tijekom 2016. godine po vrstama otpada¹²

Tablica 5. Procijenjeni sastav miješanog komunalnog otpada u RH s raspodjelom udjela sitnice na njezine sastavnice, 2015.¹²

Tablica 6. Prikaz količina proizvedenog biorazgradivog komunalnog otpada u 2016. godini¹³

Tablica 7. Količine proizvodnog otpada u 2016. po vrstama otpada¹⁴

Tablica 8. Podaci o postojećem sustavu za sakupljanje otpada¹⁵

Tablica 9 Plan povećanja odvojeno sakupljenih komponenti (prioritetno papir, plastika, metal i staklo) za razdoblje od 2018. do kraja 2019. godine²³

Tablica 10. Plan postupnog smanjenja količina proizvedenog miješanog komunalnog otpada za razdoblje od 2017.–2022. godine.²⁴

Tablica 11. Plan povećanja količina odvojeno sakupljenog komunalnog otpada za razdoblje od 2017. – 2022. godine prema stopama iz PGO RH²⁴

Tablica 12. Plan povećanja količina odvojeno sakupljenog biootpada za razdoblje od 2018. – 2022. godine prema stopama iz PGO RH²⁴

Tablica 13. Sredstva za provedbu projekata u području gospodarenja otpadom prema Planu gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje 2017. - 2022. godine⁴⁰

Tablica 14. Proračun potrebnih ulaganja u stavke gospodarenja otpadom⁴²

Tablica 15. Potrebna financijska sredstva Općine Feričanci za realizaciju planiranih aktivnosti⁴²

Tablica 16. Terminski plan s rokovima⁴³